

Kandidatuppsats

Sjuksköterskeprogrammet 180 hp

”Jag vill hjälpa dig, men jag vet inte hur”

En allmän litteraturstudie om sjuksköterskors erfarenheter av omvårdnad av patienter med ätstörningar

Omvårdnad 15 hp

Varberg 2023-11-01
Carolina Sandberg
Frida Ny Lomander

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Titel ”Jag vill hjälpa dig, men jag vet inte hur” – En allmän litteraturstudie om sjuksköterskors erfarenheter av omvårdnad av patienter med ätstörningar

Författare Carolina Sandberg och Frida Ny Lomander

Akademi Akademin för hälsa och välfärd

Handledare Ulrica Åström, universitetsadjunkt i psykologi, Fil. mag.

Examinator Stefanie Obermüller, universitetslektor i human biomedicin, Med. dr

Tid Hösten 2023

Sidor 22 sidor

Nyckelord Erfarenheter, omvårdnad, sjuksköterskor, ätstörningar

Sammanfattning

Bakgrund: Förekomsten av ätstörningar i samhället ökar och sjuksköterskan utgör en profession som arbetar patientnära och påverkar i hög grad utfallet av patienternas behandling. Ätstörningar är ett komplicerat tillstånd där patienterna ofta känner ambivalens gentemot sin behandling, vilket skapar ett hinder i etablerandet av en terapeutisk relation mellan patienter och sjuksköterskor. Den nära och långvariga interaktionen mellan sjuksköterskor och patienter kan potentiellt utgöra en risk för sjuksköterskornas eget psykiska välmående och därigenom också kvaliteten på vården som tillhandahålls. **Syfte:** Syftet med studien var att beskriva sjuksköterskors erfarenheter av omvårdnad av patienter med ätstörningar. **Metod:** Metoden som användes var en allmän litteraturstudie, baserad på analysen av nio vetenskapliga artiklar. **Resultat:** Resultatet identifierade tre huvudteman: sjuksköterskors erfarenheter av emotionella utmaningar i omvårdnaden, sjuksköterskors erfarenheter av att använda sin kompetens i omvårdnaden och sjuksköterskors erfarenheter av relationer i omvårdnaden. **Konklusion:** Den mest framträdande erfarenheten bland sjuksköterskorna i omvårdnaden av patienter med ätstörningar var den betydande påverkan som kunskap hade på deras interaktion med patientgruppen. Sjuksköterskorna beskrev hur brist på kunskap påverkade dem känslomässigt i mötet med patienterna och i förlängningen även omvårdnaden som utfördes. Därav rekommenderas fortbildning samt ytterligare forskning för att främja en arbetsrelaterad hälsa hos sjuksköterskorna samt möjliggöra evidensbaserad omvårdnad.

Title "I want to help you, but I don't know how" - A general literature review on nurses' lived experiences in the care of patients with eating disorders.

Author Carolina Sandberg och Frida Ny Lomander

School Academy of Health and Welfare

Supervisor Ulrica Åström, lecturer in psychology, MSC

Examiner Stefanie Obermüller, human biomedicine, PhD.

Period Autumn 2023

Pages 22 pages

Keywords Eating disorders, experiences, nurses, nursing care

Abstract

Background: The prevalence of eating disorders is increasing in the society, and nurses constitute a profession that works closely with patients, greatly influencing the outcome of their treatment. Eating disorders are a complex condition wherein patients often harbor ambivalence towards their treatment, creating a barrier to establishing a therapeutic relationship between patient and nurse. The close and prolonged interaction between nurses and patients potentially poses a risk to nurses' own mental well-being, consequently affecting the quality of care provided. **Aim:** The aim of this study was to describe nurses' experiences in caring for patients with eating disorders. **Method:** The method used was a general literature review, based on the analysis of nine scientific articles. **Results:** The results identified three main themes: nurses' emotional challenges in nursing care, the utilization of competence in nursing care and experiences of relationships in nursing care. **Conclusion:** The most prominent experience among nurses caring for patients with eating disorders was the significant impact of knowledge on their interaction with the patient group. Nurses described how a lack of knowledge emotionally affected them during patient encounters and, consequently, the care provided. Therefore, further education and additional research are recommended to promote work-related health among nurses and enable evidence-based nursing care.

Innehållsförteckning

Inledning	1
Bakgrund.....	1
Ätstörningar.....	1
Omvårdnad vid ätstörningar.....	2
Attitydens inverkan på sjuksköterskans omvårdnad	3
Peplaus interpersonella relationsteori.....	4
Terapeutisk relation.....	5
Problemformulering	5
Syfte	6
Metod	6
Datainsamling.....	6
Inklusions- och exklusionskriterier.....	7
Artikelsökning i CINAHL	7
Artikelsökning i PubMed.....	8
Artikelsökning i PsycINFO	8
Databearbetning.....	8
Forskningsetiska överväganden	9
Resultat.....	9
Sjuksköterskors erfarenheter av emotionella utmaningar i omvårdnaden	10
Sjuksköterskors erfarenheter av att använda sin kompetens i omvårdnaden	10
.....	10
Kunskapens inverkan på omvårdnaden	11
Samverkan i team och tydliga rutiner i omvårdnaden	12
Förbättringsmöjligheter i omvårdnaden.....	12
Sjuksköterskors erfarenheter av relationer i omvårdnaden	13
Terapeutiska relationens betydelse i omvårdanden	13
Närstående som barriär och resurs i omvårdnaden	14
Sjuksköterskors olika roller i omvårdnaden	15
Diskussion.....	16
Metoddiskussion.....	16
Resultatdiskussion	18
Konklusion och implikation.....	21

Referenser	23
Bilaga A	29
Tabell 1: Sökordsöversikt.....	29
Bilaga B.....	30
Tabell 2: Sökhistorik	30
Bilaga C.....	31
Tabell 3: Artikelöversikt	31

Inledning

Ätstörningar är ett globalt folkhälsoproblem som har fått ökad uppmärksamhet sedan mitten av 1900-talet (Wallin et al., 2015). År 2019 uppskattar World Health Organization (2022) att 14 miljoner människor i världen lever med en ätstörning och i Sverige lever 190 000 personer med en ätstörning, varav 60 000 personer ännu inte sökt vård för sitt tillstånd (Statens beredskap för medicinsk och social utvärdering [SBU], 2019). Under det senaste decenniet har antalet personer med en ätstörning dubblats inom vården i Stockholms län (Ohlsson et al., 2022).

Ätstörningar är ett samlingsbegrepp för olika typer av sjukdomar där personen har problem med att få i sig rätt näringsintag gentemot kroppsbehovet. För många innebär det även problem med kroppsuppfattning, självkänsla eller kompensatoriska beteenden som träning eller kräkning efter måltid (SBU, 2019). Ätstörningar påverkar kroppen psykiskt och fysiskt vilket gör det till komplexa tillstånd och personen påverkas ofta av sociala och ekonomiska konsekvenser (Wallin et al., 2015). Personer med ätstörningar är ofta unga vuxna och de beskriver hur sjukdomen ger en känsla av trygghet och kontroll samt är ett sätt att hantera känslor och fly från svåra situationer (Fox et al., 2011). När positiva aspekter upplevs från ätstörningen minskar motivationen till att bli frisk och arbetet med patientgruppen upplevs svårhanterad (Kaplan & Garfinkel, 1999). Davey et al. (2014) menar att patientgruppen ofta är ambivalent kring att ta emot hjälp vilket skapar en barriär i relationen mellan sjuksköterska och patient.

Omvårdnad av ätstörningar lägger ett stort ansvar på sjuksköterskor eftersom patienternas möjlighet till att återfå och bibehålla hälsa är beroende av att hela personen tas i beaktning (Tierney, 2008). Sjuksköterskorna arbetar nära patienterna och ofta under en längre tid, vilket riskerar att äventyra sjuksköterskornas egna psykiska välmående och vidare den omvårdnad som patienten får. Sjuksköterskor behöver adekvat kompetens om sjukdomen för att kunna ge rätt stöd till patienten och ta kliniska beslut baserat på evidens (Wallin et al., 2015). För att ge stöd åt sjuksköterskor vid omvårdnad av personer med ätstörningar behövs kunskap om sjuksköterskans erfarenheter.

Bakgrund

Ätstörningar

Ätstörningar är ett samlingsbegrepp för flera psykiska sjukdomar som ger personerna ett svårt lidande och kan utveckla sig till ett långvarigt och livshotande tillstånd. De fyra främsta ätstörningarna är *anorexia nervosa*,

bulimia nervosa, *hetsättningsstörning* och *andra specificerade ätstörningar* (Wallin et al., 2015). American psychiatric association (2022) beskriver hur personer med *anorexia nervosa* svälter sig själva vilket leder till ett otillräckligt energiintag i förhållande till kroppsbehovet. Självsvält under en längre period medför viktnedgång, ofta till en kroppsvikt under normalnivå. Utöver en låg kroppsvikt har personen en stark rädsla för viktuppgång och svårigheter att uppfatta kroppen som underviktig (Wallin et al., 2015). Självkänslan är starkt påverkad av hur kroppen ser ut och upplevs, samtidigt som kroppsuppfattningen ofta är störd vilket leder till beteenden för att bibehålla en undervikt. Vidare beskriver American psychiatric association (2022) hur *bulimia nervosa* innebär att personen har upprepade tillfällen av hetsätning, vilket kännetecknas av att personen under en avgränsad tid äter en ovanligt stor mängd mat samtidigt som personen upplever förlust av kontroll över sitt ätande under tillfället. Efter hetsätningen utövar personen kompensatoriska beteenden för att bli av med maten och undvika viktuppgång (Fairburn et al., 2003). Med kompensatoriska beteenden menas missbruk av laxeringsmedel eller diuretika, självframkallade kräkningar eller överdriven träning. Personen har precis som vid *anorexia nervosa* en överdriven rädsla för viktuppgång och självkänslan styrs av hur kroppen ser ut och upplevs (Fairburn et al., 2003). *Hetsättningsstörning* innebär att personen, precis som vid *bulimia nervosa*, vid upprepade tillfällen äter en ovanligt stor mängd mat under en begränsad tid (American psychiatric association, 2022). Till skillnad från *bulimia nervosa* använder inte personen sig av kompensatoriska beteenden. Det är vanligt att personen under hetsätningstillfället äter ovanligt snabbt eller mycket utan att uppleva en fysisk hunger, äter i ensamhet på grund av skamkänslor (Wallin et al., 2015) samt upplever en känsla av att tappa kontrollen över situationen och sitt ätande (Pollert et al., 2013). När en person inte uppnår kriterierna hos någon av ovannämnda diagnoser men ändå lider av symtom på en ätstörning används kategorin *Andra specificerade ätstörningar* (American psychiatric association, 2022).

Omvårdnad vid ätstörningar

Sjuksköterskans profession innebär specifik kompetens inom omvårdnad och International Council of Nurses (ICN, 2017) menar att omvårdnad både omfattar ett patientnära arbete och ett vetenskapligt kunskapsområde.

Forskning inom omvårdnad syftar till att utveckla kunskap kring människans utveckling, hälsa och välbefinnande, ohälsa, lidande och död. Omvårdnad delas upp i fyra grundläggande kategorier som omfattar att främja hälsa, förebygga sjukdom, återställa hälsa samt lindra lidande och främja en värdig död. Omvårdnad utgår från en humanistisk människosyn där varje enskild människa förtjänar respekt och ses som en helhet utifrån kropp, själ och ande. Människan är en fri individ med förmågan att göra

egna val och ta ansvar för dem. Människan ses som aktiv, skapande och en del av ett sammanhang (ICN, 2017). Målet med omvårdnad är att få personen självständig, i högsta möjliga mån, samt uppleva god hälsa. Den humanistiska människosynen ligger som grund till de värderingar sjuksköterskan har vilka är en stor del av hur omvårdnaden bedrivs och huruvida omvårdnaden är av god kvalitet. För att balansera maktförhållande mellan sjuksköterska och patient krävs att patienten är delaktig i sin vård och att omvårdnaden utgår från de individuella behoven (ICN, 2017).

Omvårdnad av patienter med ätstörningar innebär att minska de kognitiva effekterna av svält genom medicinsk stabilisering samt skapa en behandlingsallians för att vidare kunna arbeta med de psykologiska symtomen från ätstörningen (Wallin et al., 2015). Omvårdnad vid ätstörningar kräver därför ett holistiskt synsätt där hela personen tas i beaktning för att hälsa ska kunna uppnås (Tierney, 2008). I studien av Van Ommen et al. (2009) belyser patienter med ätstörningar vikten av tillit, respekt och ömsesidighet mellan sjuksköterska och patient samt vikten av att få kunskap om sin sjukdom. Dessutom anser patienterna att det är av stor vikt att sjuksköterskan kan se personen bakom sjukdomen. Att utgå från hela personen i omvårdnaden är en avgörande faktor för patienternas långsiktiga återhämtning (Van Ommen et al., 2009).

Attitydens inverkan på sjuksköterskans omvårdnad

Attityd som begrepp beskrivs som en inställning eller värdering riktad till ett objekt (Egidius, 2023) och kan anta en positiv, neutral eller negativ riktning (Albarracin & Hart, 2011; Hepler & Albarracin, 2014). Ett objekt kan innefatta personer, sakfrågor, sociala grupper, ting eller handlingar. En persons attityd speglar sig till omgivningen som verbala ord eller icke-verbala värderande signaler i form av kroppsspråk, gester, tonfall eller i hur ett budskap framförs. En attityd har tre komponenter: en *affektiv* komponent som avser den känslomässigt värderande reaktionen mot objektet, en *beteendestyrd* komponent som styr tendensen att agera mot objektet samt en *kognitiv* komponent som avser hur objektet uppfattas. Tillsammans skapar de tre komponenterna en värdering av objektet (Egidius, 2023; Oskamp & Wesley Schultz, 2005). Beroende på om värderingen till objektet antar en positiv eller negativ riktning påverkar attityden hur en person agerar eller uttrycker sig i olika situationer (Hepler & Albarracin, 2014). Kuzminski et al. (2019) belyser hur kunskap och erfarenhet är viktiga komponenter i formningen av en attityd. Kunskap och erfarenhet är bidragande faktorer till att positiva attityder tar form, vilket i ett vårdssammanhang blir avgörande för hur mötet och relationen mellan sjuksköterska och patient utvecklar sig (Kuzminski et al, 2019).

Peplaus interpersonella relationsteori

Peplau (1991) grundar den psykiatriska omvårdnaden under en tid då samtal med patienter anses vara slöseri med tid och riskfyllt eftersom rädslan för att bli för personlig med patienten anses vara högst olämpligt. Peplau fokuserar på omvårdnadsrelationen mellan sjuksköterska och patient med tron om att ett ömsesidigt samarbete stärker patientens hälsa. Vidare förklarar författaren att relationen mellan sjuksköterska och patient är grunden till all god omvårdnad och skapar därför en omvårdnadsteori som fokuserar på den interpersonella relationen mellan sjuksköterska och patient. Teorin beskriver hur en god relation skapas, upprätthålls och till sist avslutas på ett värdigt och respektfullt sätt (Peplau, 1991).

Teorin beskriver även hur sjuksköterskan antar olika roller i mötet med patienten (Peplau, 1991). När sjuksköterskan träffar patienten första gången är de båda främlingar för varandra och sjuksköterskan behöver bemöta patienten med respekt och intresse. Sjuksköterskan beskrivs som en resurs för patienten där sjuksköterskan svarar på patientens frågor och vägleder patienten till förståelse för sitt problem. Genom att dela med sig av sin medicinska kunskap och lära ut egenvård till patienten antas rollen som lärare gentemot patienten. Sjuksköterskan hjälper patienten att bli medveten om sina hälsoproblem, lär patienten att identifiera eventuella nya problem som kan uppstå samt uppmuntrar patienten att våga möta sina svårigheter för att kunna bemästra dem. På så vis är sjuksköterskan också en rådgivare för patienten (Peplau, 1991). Vidare beskriver författaren hur även patienten antar olika roller som barn, ungdom eller vuxen, under de olika faserna av relationen, där sjuksköterskans roll blir att ersätta till exempel en förälder eller syskon. Under patientens vårdtid är sjuksköterskan en ledare för patientens omvårdnad där ledarskapet behöver vara demokratiskt med en patient som är delaktig och aktiv i sin omvårdnad (Peplau, 1991). Att vård ska bedrivas i samråd med patienten med respekt för patientens självbestämmande samt främja en god kontakt mellan sjuksköterska och patient är några exempel på grunder i teorin som också förekommer i hälso- och sjukvårdslagen, som idag ligger till grund för all hälso- och sjukvård (SFS 2017:30). Den interpersonella relationsteorin är viktig för sjuksköterskor världen över och inte minst utvecklingen av psykiatrisjuksköterskans roll (Wright, 2010). Peplaus syn på omvårdnadsrelationen och samarbetet med patienten används än idag och har vidareutvecklats. Inom psykiatrin nämns ofta vikten av den terapeutiska relationen, eller alliansen, med patienten vilket påminner om relationen Peplau beskrev (Wright, 2010).

Terapeutisk relation

Det finns vida beskrivningar i litteraturen om den terapeutiska relationens betydelse i omvårdnaden av personer med psykisk ohälsa. Welch (2005) menar att den terapeutiska relationen är en hörnsten i sjuksköterskans omvårdnad och använder bärande begrepp för att beskriva relationen vilka är professionell, respektfull, terapeutisk samt främjar återhämtning. Kirsh och Tate (2006) ser den terapeutiska relationen som 'huvudingrediensen' i den psykoterapeutiska praktiken och Peplau (1991) beskriver i sin teori den terapeutiska relationen som kärnan i omvårdnaden. Omvårdnaden sker i samspel mellan sjuksköterska och patient där en välfungerande omvårdnadsrelation är grunden till all god omvårdnad (Peplau, 1991). Den terapeutiska relationen och en personcentrerad omvårdnad ses som grunden till den psykiatriska vården och många grundar sin omvårdnad på Peplaus teori (McAllister et al., 2021).

För att uppnå en terapeutisk relation behövs ett ömsesidigt förtroende vilket kräver att sjuksköterskan distanserar sig från sina egna reaktioner mot patienten. Forchuk et al. (1998) menar att det är av stor vikt att särskilja personen från sjukdomen och de beteenden som kommer med sjukdomen. Enligt Peplau (1991) behöver sjuksköterskan se patienten som en helhet där fysisk och psykisk hälsa tillsammans med sociala relationer skapar känsla av upplevd hälsa. Det ställs med andra ord höga krav på sjuksköterskan för att uppnå och bibehålla en tillitsfull terapeutisk relation med patienten. En terapeutisk relation byggd på tillit kan främja patientens förmåga till återhämtning och förkorta behandlingstiden (George, 1997). Freshwater (2002) menar att självreflektion hjälper sjuksköterskan att inte förlora sig själv i känslor som frustration och hopplöshet eftersom det kan leda till utbrändhet (Ramjan, 2004), vilket ytterligare utgör ett hinder för den terapeutiska relationen och omvårdnaden.

Trots att den terapeutiska relationen mellan sjuksköterska och patient är accepterad som essentiell i omvårdnaden inom psykisk ohälsa, är det utmanande att uppnå tillsammans med personer som lever i ett tillstånd med ambivalens kring sin behandling (Wright, 2010). Personer som lever med en ätstörning är ofta negativt inställda till att ta emot hjälp eftersom de inte ser sig själva som sjuka eller förminskar sitt tillstånd (Misik, 1981). Ätstörningen formar därför beteenden hos den drabbade, som ofta beskrivs som manipulerande och kontrollerande, för att undkomma behandling (King & Turner, 2000).

Problemformulering

Ätstörningar i samhället ökar vilket leder till ökat vårdbehov och ställer krav på hälso- och sjukvården. Sjuksköterskan arbetar nära patienten och är en viktig del av patientens behandling och tillfrisknande. För att få en ökad

kunskap om sjuksköterskans perspektiv och vilka behoven är för att utföra en god omvårdnad av patienter med ätstörningar behövs forskning som beskriver sjuksköterskans erfarenheter.

Syfte

Syftet var att beskriva sjuksköterskors erfarenheter av omvårdnaden av patienter med ätstörningar.

Metod

Metoden som användes var en allmän litteraturstudie. Syftet med metoden var att sammanställa aktuell forskning inom det utvalda området för att få en överblick över forskningsläget (Forsberg & Wengström, 2016).

Datainsamling

Datainsamlingen utfördes i två steg: en inledande litteratursökning samt en egentlig litteratursökning (Östlundh, 2022). Vid den inledande litteratursökningen samlades övergripande kunskap in från artiklar, referenslistor samt böcker för att få en överblick inom det valda ämnesområdet ätstörningar (Karlsson, 2017). Den inledande litteratursökningen bidrog till att urskilja vilka kunskapsluckor som fanns och på så vis identifierades forskningsproblemet, vilket var att det saknades kunskap om sjuksköterskans erfarenheter vid vård av patienter som lider av en ätstörning. Utifrån forskningsproblemet formulerades syftet som vidare låg till grund för att formulera sökord till den egentliga litteratursökningen (Karlsson, 2017).

Den egentliga litteratursökningen utfördes enligt en systematisk metod (Mårtensson & Fridlund, 2017). För att hitta termer, synonymer samt engelska översättningar till sökorden som brukade förekomma i databaserna användes Svenska Medical Subject Headings (Svensk MeSH). De flesta databaser hade en specifik ordlista (thesarus) med olika ämnesord vilka fungerade som etiketter för att beskriva innehåll i artiklar (Karlsson, 2017). Databaserna hade olika ordlistor vilket innebar att ämnesorden kunde skilja sig mellan databaserna. De sökord som användes i föreliggande studie var *ätstörning* (eng. *eating disorder*), *erfarenhet* (eng. *experience*), *uppfattning* (eng. *perception*) samt *sjuksköterska* (eng. *nurse*). De sökord som fanns som ämnesord i databaserna var *eating disorder* samt *nurse*. Sökordet *eating disorder* användes som ämnesord vid litteratursökningen för att inkludera artiklar som använde sig av andra termer men med samma innebörd. Sökordet *nurse* trunkerades (*nurs**) för att sökningen skulle inkludera olika böjningar av ordets rot, så som *nurse*, *nurses* och *nursing* (Karlsson, 2017). Sökorden *experience* och *perception* fanns inte som ämnesord och skrevs

därför i fritext (se bilaga A, tabell 1). Booleska sökoperatörer användes för att kombinera de olika sök- och ämnesorden. Den booleska sökoperatören AND användes vid sökningen för att begränsa sökningen medan OR användes för att bredda och öka sensitiviteten i sökningen då endast ett av de kombinerade sökorden experience och perception behövde vara med i sökningen (Karlsson, 2017). Sökningarna redovisades i sökhistoriken (se bilaga B, tabell 2)

De databaser som användes vid litteratursökningen var Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature (CINAHL), Public Medline (PubMed) samt Psychological Information Database (PsycINFO). Databaserna valdes eftersom de innehöll vetenskapliga artiklar i områdena omvårdnad, medicin, beteendevetenskap och psykologi vilket ansågs relevant för ämnesområdet (Karlsson, 2017).

För att säkerställa vetenskaplig kvalitet på resultatartiklarna granskades samtliga enligt Carlsson och Eimans (2003) granskningsmall för vetenskaplig kvalitet. Mallen gav artiklarna olika poäng som sedan resulterade i en procentsats som gav Grad I, II eller III. Grad I eller II var kravet för att artikeln skulle inkluderas i studien.

Inklusions- och exklusionskriterier

Inklusionskriterierna för samtliga artiklar var att de skulle vara publicerade under tidsperioden 2012–2023 samt vara referegranskade. I PubMed fanns inte referegranskning som valmöjlighet vid sökningen och de lästa artiklarna fick därför granskas manuellt om de var referegranskade. Samtliga artiklar krävde ett etiskt godkännande för att inkluderas som resultatartikel.

Artiklar som inte var skrivna på svenska eller engelska samt artiklar som inte utgick från sjuksköterskans perspektiv exkluderades vid litteratursökningen. Även artiklar som inkluderade andra sjukdomstillstånd tillsammans med ätstörningar, specifika interventioner vid ätstörningar samt artiklar som enbart inkluderade barn (eng. children) exkluderades. Ungdomar och unga vuxna (eng. adolescents) inkluderades med tanke på att de utgjorde den åldersgrupp som främst insjuknade i en ätstörning.

Artikelsökning i CINAHL

I CINAHL genomfördes en sökning med söksträngen "Experience OR perception AND (MH "Eating Disorders") AND nurs*" ihop med publicering mellan år 2012–2023 och ett krav på referegranskning. Sökningen genererade 59 träffar varav samtliga titlar lästes för att sortera ut vilka artiklar som var av relevans för studiens syfte. Nio av artiklarnas abstrakt lästes varav sju lästes i fulltext. Två artiklar granskades enligt Carlsson och Eiman (2003) varav båda uppfyllde kraven för Grad I. Efter

granskning av artiklarna ansågs båda vara relevanta för studiens syfte och inkluderades i resultatet. Se sökhistorik bilaga B, tabell 2.

Artikelsökning i PubMed

I PubMed genomfördes en sökning med söksträngen “Experience OR perception AND ("Feeding and Eating Disorders"[Mesh]) AND nurs*” ihop med publicering mellan år 2012–2023. Sökningen genererade 192 träffar varav samtliga titlar lästes för att sortera ut vilka artiklar som var av relevans för studiens syfte. Flera av artiklarna var tydliga redan i sin titel att de utgick från ett patient- eller närstående perspektiv eller ätstörning i samband med somatisk sjukdom, vilket gjorde att många artiklar redan i sin titel visade på att inte kunna besvara studiens syfte. Arton av artiklarnas abstrakt lästes varav nio lästes i fulltext. Tre artiklar granskades enligt Carlsson och Eiman (2003) varav samtliga uppfyllde kraven för Grad I. Efter granskning av artiklarna ansågs samtliga artiklar vara relevanta för studiens syfte och inkluderades i resultatet. Se sökhistorik bilaga B, tabell 2.

Artikelsökning i PsycINFO

I PsycINFO genomfördes en sökning med söksträngen “(Experience OR perception) AND subject(disorder eating) AND nurs*” ihop med publicering mellan år 2012–2023 och krav på refereegranskning. Sökningen genererade 208 träffar varav samtliga titlar lästes för att sortera ut vilka artiklar som var av relevans för studiens syfte. Precis som i tidigare databaser kunde flera av artiklarnas titel visa på om de var relevanta för studiens syfte eller inte. Sexton av artiklarnas abstrakt lästes varav sju lästes i fulltext. Fyra artiklar granskades enligt Carlsson och Eiman (2003) varav samtliga uppfyllde kraven för Grad I eller II. Efter granskning av artiklarna ansågs samtliga artiklar vara relevanta för studiens syfte och inkluderades i resultatet. Se sökhistorik bilaga B, tabell 2.

Databearbetning

Som stöd för dataanalysen användes Popenoes et al. (2021) guide för dataanalys av allmänna litteraturstudier. I samband med syften utifrån upplevelser eller erfarenheter rekommenderade Popenoe et al. (2021) att datan analyserades genom tre steg, där första steget innebar identifiering av fynd i studien som svarade på litteraturstudiens syfte. I nästa steg summerades fynden som till sist grupperades tematiskt till teman som svarade på litteraturstudiens syfte (Popenoe et al., 2021).

Som ett första steg i dataanalysen lästes samtliga artiklar separat flertal gånger för att få en djupare förståelse för artikelns innehåll. Vidare diskuterades och granskades varje artikels resultatdel gemensamt där dataenheter markerades som besvarade föreliggande studies syfte. Endast de dataenheter som besvarade syftet att beskriva sjuksköterskors erfarenheter

markerades och därmed uteslöts andra professioners och patienters erfarenheter ur resultatet. En artikelöversikt gjordes av varje artikel vilket presenteras i bilaga C, tabell 3. Vidare skapades nyckelbegrepp för att sammanfatta essensen i dataenheterna och samtliga nyckelbegrepp grupperades utifrån likheter i ett gemensamt dokument. Processen gjorde att det underliggande fenomenet framträdde och teman skapades som en övergripande sammanfattning av fenomenet.

Forskningsetiska överväganden

Med hjälp av forskning kan kunskapen öka kring ett fenomen, men för att det ska vara möjligt är forskningen många gånger beroende av andra människors deltagande (Kjellström, 2017). Mitt i all god intention om att öka kunskap och förståelse för olika fenomen i världen finns det risk för att människor utnyttjas eller tar skada. Alla vetenskapliga arbeten behöver därför genomsyras av etisk reflektion för att värna om människors rättigheter. Enligt lagen om etikprövning av forskning som avser människor (SFS 2003:460) innefattas inte studier för högskoleutbildning i definitionen forskning.

Ett etiskt godkännande till föreliggande litteraturstudie krävdes inte enligt etikprövningslagen (SFS 2003:460) men genomsyrades ändå av ett etiskt förhållningssätt genom hela processen. Inför litteraturstudien diskuterades forskningsproblemet och nyttan med att sammanställa kunskap i frågan vilket resulterade i syftet att beskriva sjuksköterskors erfarenheter av omvårdnad av patienter med ätstörningar. Vid en riskanalys framkom ingen risk vid spridning av resultatet från resultatartiklarna. Deltagarna i samtliga resultatartiklar delgavs information om studien samt gav samtycke att delta. Insamlad information i samtliga studier behandlades konfidentiellt. Samtliga resultatartiklar som användes krävde ett etiskt godkännande som ett inklusionskriterie och på så sätt beaktades den etiska kvalitén.

Resultat

Databearbetningen resulterade i tre huvudteman vilka var (1) *sjuksköterskors erfarenheter av emotionella utmaningar i omvårdnaden*, (2) *sjuksköterskors erfarenheter av att använda sin kompetens i omvårdnaden* med underrubrikerna kunskapens inverkan på omvårdnaden, samverkan i team och tydliga rutiner i omvårdnaden samt förbättringsmöjligheter i omvårdnaden, (3) *sjuksköterskors erfarenheter av relationer i omvårdnaden* med underrubrikerna terapeutisk relations betydelse i omvårdnaden, närstående som barriär och resurs i omvårdnaden och sjuksköterskors olika roller i omvårdnad.

Sjuksköterskors erfarenheter av emotionella utmaningar i omvårdnaden

I flera studier beskrev sjuksköterskorna om hur första mötet med patienterna ofta framkallade starka känslor hos sjuksköterskorna vilket upplevdes som en emotionell belastning (Corral-Liria et al., 2022; Davén et al., 2022; Farrington et al., 2020; Harken et al., 2017; Ryu et al., 2022; Seah et al., 2018). De starka känslorna grundade sig ofta i brist på självförtroende och kunskap, attityder och antaganden om patienter med ätstörningar samt svårigheter att förstå sjukdomen (Ryu et al., 2022; Seah et al., 2018). Starka känslor genomsyrade sjuksköterskornas arbete med patienter med ätstörningar vilket ofta var kopplat till förutfattade meningar, attityder och brist på kunskap (Seah et al., 2018). Seah et al. (2018) beskrev hur en sjuksköterska blev starkt påverkad av patienternas ångest och beteenden vilket resulterade i nedsatt humör och negativa tankar hos sjuksköterskan. Vidare beskrev studien att sjuksköterskor upplevde stress och känslan av utbrändhet till följd av patienternas höga återfallsrisk vilket gjorde sjuksköterskorna omotiverade och trötta på omvårdnaden av patienterna. Även i studien av Ryu et al. (2022) beskrev en sjuksköterska hur varje arbetspass de första månaderna med patientgruppen bestod av ångest påverkat av patienternas höga ångest. Många av sjuksköterskorna beskrev hur de ville hjälpa patienten och kände en oro för patientens framtid samtidigt som patientens ambivalens och låga följsamhet skapade frustration och känsla av maktlöshet (Davén et al., 2022; Harken et al., 2017). Några av sjuksköterskorna vittnade om hur de i början av arbetet med patientgruppen hade svårt att förstå sjukdomen vilket resulterade i brist på empati och förståelse (Ryu et al., 2022). En vanlig omvårdnadsåtgärd var att stödja patienterna vid måltider vilket ofta beskrevs som en känsloladdad situation där sjuksköterskorna upplevde starka känslor och obehag av att ibland behöva tillrättavisa patienter när de inte följde sin behandling (Ryu et al., 2022). Trots upplevelsen av stundtals negativa känslor beskrev majoriteten av sjuksköterskorna sitt arbete med tillfredsställelse och hopp (Davén et al., 2022; Harken et al., 2017; Seah et al., 2018; Wright & Hacking, 2012).

Sjuksköterskors erfarenheter av att använda sin kompetens i omvårdnaden

Under huvudtemat sjuksköterskors erfarenheter av att använda sin kompetens i omvårdnaden samlades sjuksköterskornas erfarenheter och upplevelser av kunskapsnivå och hur det påverkade sjuksköterskornas förmåga att ge omvårdnad till patienterna. Organisatoriskt stöd och fortbildning ansågs som viktiga faktorer för att klara de utmaningar som de mötte i arbetet.

Kunskapens inverkan på omvårdnaden

Flertalet av sjuksköterskorna vittnade om brist på kunskap vid arbetet med patienter med ätstörningar (Corral-Liria et al., 2022; Davén et al., 2022; Farrington et al., 2020; Harken et al., 2017; Seah et al., 2018; Wu & Chen, 2021). Många upplevde en osäkerhet i första mötet med patienterna då de inte hade tillräckligt med kunskap kring ätstörningar och hur kommunikationen bäst utfördes. Wu och Chen (2021) beskrev hur den bristande kunskapen hos sjuksköterskorna skapade negativa tankar och känslor gentemot vård av patienter med ätstörning. Seah et al. (2018) belyste sjuksköterskans attityds inverkan på bemötandet av patienter där flera sjuksköterskor i första mötet beskrev förutfattade meningar om ätstörningar. Tron om att ätstörningar var en självförvårdad sjukdom eller inte en existerande sjukdom var några av de initiala attityderna mot ätstörningar (Ryu et al., 2022; Seah et al., 2018). En del sjuksköterskor upplevde att de ofta blev manipulerade vilket skapade misstro, frustration samt en känsla av otillräcklighet i sin roll (Corral Liria et al., 2022; Farrington et al., 2020). Efter en tid när sjuksköterskorna fått mer erfarenhet och kunskap i sitt arbete påverkades attityden i en positiv riktning och sjuksköterskorna upplevde en förståelse och medkänsla för patienterna och såg att deras beteende var en del av hur sjukdomen yttrade sig och att det var bortom patienternas kontroll (Ryu et al., 2022; Seah et al., 2018; Wright & Hacking, 2012).

Farrington et al. (2020) beskrev frånvaron av utbildning i kommunikation och terapeutiska samtal och hur det skapade en osäkerhet och nedsatt självförtroende hos sjuksköterskorna. När sjuksköterskorna upplevde svårigheter i kommunikationen med patienter med ätstörningar skapades en misstro till sin förmåga som sjuksköterska. Trots brist på kunskap kring kommunikation visade sjuksköterskorna i Farrington et al. (2020) en hög kunskap och förståelse kring ätstörningar och hur de ter sig kliniskt. I studien av Seah et al. (2018) visade sjuksköterskorna däremot en låg kunskapsnivå kring ätstörningar vilket kunde yttra sig i en mer allmän negativ attityd och syn på ätstörningar.

Utöver kunskap belyste flera sjuksköterskor vikten av erfarenhet och hur det påverkade förståelsen av ätstörningar samt de inre känslorna många av sjuksköterskorna fick hantera (Davén et al., 2022; Ruy et al., 2022; Seah et al., 2018). En djupare förståelse för ätstörningar skapade stärkt självförtroende, trygghet och ökad motivation. Den ökade motivationen förklarades av erfarenheter från patienter som tillfrisknat och lämnat avdelningen friska vilket fick sjuksköterskan att känna hopp som kunde bäras med in i mötet med andra patienter (Davén et al., 2022). Även erfarenheter från att ha klarat av svåra situationer med patienterna stärkte sjuksköterskans självförtroende och känsla av att klara av sin yrkesroll (Davén et al., 2022). I studien av Corral-Liria et al. (2022) förklarade

sjuksköterskor hur en ökad förståelse för och vilken roll ätstörningen spelade i patientens liv var av stor vikt för god omvårdnad och vägledning mot förståelse och tillfrisknande hos patienten.

Samverkan i team och tydliga rutiner i omvårdnaden

Sjuksköterskor beskrev hur samverkan i team stundtals var utmanande då olika läkare utförde olika behandlingsplaner där de böjde på regler för patienternas eller närståendes önskemål (Seah et al., 2018). För att utföra en mer konsekvent behandling för patienterna önskade en del sjuksköterskor i Harkens et al. (2017) studie förbättrad kommunikation mellan de olika professionerna. Davén et al. (2022) belyste vikten i en tydlig struktur i arbetet med tydliga rutiner och standardiserade vårdplaner eftersom de hjälpte sjuksköterskorna att ha realistiska förväntningar på patienterna. Arbete utifrån förutbestämd struktur och behandlingsprogram underlättade för sjuksköterskan i möten med patienter som ofta var ambivalenta eller negativt inställda till behandling (Davén et al., 2022). Även Seah et al. (2018) belyste vikten av standardiserade vårdplaner och tydliga rutiner för att undvika missförstånd mellan personal, patient och närstående samt minimera specialbehov och önskemål från patienten eller närstående. Samverkan i team var av stor vikt för en holistisk vård där ett multidisciplinärt team med specialistkompetens samarbetade mot ett gemensamt mål (Corral-Liria et al., 2022; Farrington et al., 2020; Seah et al., 2018). Sjuksköterskorna upplevde positiva effekter av att arbeta i ett välfungerande multidisciplinärt team där de fann stöd hos kollegor vilket ledde till trygghet och ökat självförtroende (Davén et al., 2022; Farrington et al., 2020).

Förbättringsmöjligheter i omvårdnaden

I flera av studierna gav sjuksköterskor förslag på hur verksamheten kunde skapa bättre förutsättningar för god omvårdnad och öka sjuksköterskornas självförtroende i mötet med patienter med ätstörning (Chang et al., 2023; Corral-Liria et al., 2022; Farrington et al., 2020; Harken et al., 2017; Seah et al., 2018). Sjuksköterskorna i Farringtons et al. (2020) studie gav förslag på undervisande filmer kring kommunikation och workshops med specialistprofessioner som kunde fokusera på kommunikationstekniker för psykologiskt stöd inriktat för patienter med ätstörningar. I studien av Chang et al. (2023) gav sjuksköterskor förslag på att bjuda in psykiatriker till avdelningen för att öka kunskapen hos personalen kring ätstörningar och vidare diskutera vilken form av omvårdnad som var viktig, vad var hjälpsamt för patienten och vad var mindre hjälpsamt. För att öka kunskap kring ätstörningar och förståelse för det multidisciplinära teamet gavs förslag på diskussionsgrupper med olika professioner. Även Corral-Liria et al. (2022) belyste vikten av konsekvent uppdatering av kunskap för den

hälso-och sjukvårdspersonal som arbetade med patienter med ätstörningar. Vidare förklarade studien vikten av att förtydliga sjuksköterskans roll så den inte överlappade andra professioners utförande och i vård av patienter med ätstörning var specialistsjuksköterskor att föredra (Corral-Liria et al., 2022). I studien av Seah et al. (2018) gav sjuksköterskor förslag på att utbilda närstående kring ätstörningar och hur de kan vara ett stöd till patienten. Sjuksköterskorna arbetade på en allmänpsykiatrisk slutenvårdsavdelning och gav som förslag att patienter med ätstörning skulle ha en egen avdelning med ökad bemanning och konsekvent personal som var fokuserade på ätstörningar (Seah et al., 2018). Sjuksköterskor i studien av Harken et al. (2017) uttryckte mer positiva känslor kring omvårdanden av patienterna efter att ha fått specialiserad träning och efterfrågade därför mer detaljerad och konsekvent träning.

Sjuksköterskors erfarenheter av relationer i omvårdnaden

Under huvudtemat sjuksköterskors erfarenheter av relationer i omvårdnaden samlades sjuksköterskornas erfarenheter och upplevelser av relationer med patienter med ätstörningar.

Terapeutiska relationens betydelse i omvårdanden

Den terapeutiska relationen beskrevs av sjuksköterskor som essentiell i omvårdnaden av patienter med ätstörningar eftersom relationen möjliggjorde en mer framgångsrik behandling (Chang et al., 2023; Corral-Liria et al., 2022; Farrington et al., 2020; Seah et al., 2018). Några sjuksköterskor beskrev relationen som utmanande, vårdande och stödjande (Farrington et al., 2020) men andra sjuksköterskor belyste svårigheterna med att etablera en terapeutisk relation med patienterna (Chang et al., 2023; Wu & Chen, 2021). Patienterna upplevdes defensiva och motvilliga till social interaktion vid första mötet vilket gjorde det svårt att skapa en terapeutisk relation (Chang et al., 2023; Wu & Chen, 2021). Corral-Liria et al. (2022) menade att sjuksköterskorna hade en önskan om att förstå patienterna men att de saknade kunskap om sjukdomens yttranden. Upplevelsen av att sakna kunskap om sjukdomen och hur den yttrade sig i praktiken styrktes av sjuksköterskor i andra studier (Farrington et al., 2020; Wu & Chen, 2021). I kampen att separera sjukdomens yttranden från patienten som person skapades både positiva och negativa känslor, vilket påverkade den terapeutiska relationen (Corral-Liria et al., 2022).

Flera sjuksköterskor menade att tillit mellan båda parter var en viktig faktor för att en terapeutisk relation skulle utvecklas (Chang et al., 2023; Seah et al., 2018) och andra ansåg även att genuinitet och transparens var viktiga faktorer (Wright & Hacking, 2012). Det ansågs betydande att skapa ett tillitsfullt första möte med patienten för att den terapeutiska relationen skulle ha en grund att byggas på (Chang et al., 2023; Corral-Liria et al.,

2022). Några sjuksköterskor föreslog att det första mötet kunde börja med samtal om lättsamma ämnen (Seah et al., 2018) eftersom samtalet bidrog till att sjuksköterskorna lärde känna patienterna och gav dem mer självkänsla i mötet med patienterna (Davén et al., 2022). Samtalet bidrog samtidigt till en tillitsfull relation och på så vis började patienterna anförtro sig till sjuksköterskorna (Davén et al., 2022; Seah et al., 2018).

På grund av ätstörningarnas komplexa karaktär var vårdtiden ofta lång vilket gjorde att sjuksköterskorna fick en ökad förståelse för patientens tillstånd och en terapeutisk relation skapades över en längre tid. Tid ansågs därför vara en faktor för att utveckla en terapeutisk relation (Chang et al., 2023; Davén et al., 2022; Seah et al., 2018). Seah et al. (2018) belyste hur brist på kunnig personal skapade en tung arbetsbörda vilket resulterade i mindre tid med patienterna. När sjuksköterskorna fick mindre tid med patienterna upplevde de att de endast hade tid för den medicinska omvårdnaden vilket resulterade i svårigheter att skapa en god relation med patienterna (Seah et al., 2018). Bristen på tid och dess inverkan på omvårdnaden nämndes i flera av studierna där flera sjuksköterskor vittnade om hög arbetsbelastning, låg personalstyrka och nedsatt tid för samtal med patienten (Chang et al., 2023; Seah et al., 2018; Wu & Chen, 2021).

Det ansågs nödvändigt att kommunicera effektivt och konsekvent för att bygga en relation med patienterna (Seah et al., 2018), men samtidigt fanns det en osäkerhet i hur sjuksköterskorna effektivt skulle kommunicera vilket skapade en barriär för den terapeutiska relationen (Farrington et al., 2020). Sjuksköterskorna önskade att utveckla sina kommunikationsfärdigheter för att de skulle känna sig mer förberedda i det kliniska arbetet och på så vis främja patientens behandling (Farrington et al., 2020)

Närstående som barriär och resurs i omvårdnaden

Många av patienterna var unga vuxna eller vuxna som fortfarande bodde hemma hos sina föräldrar vilket gjorde att föräldrarna ofta var delaktiga i patientens behandling (Davén et al., 2022). I de fall där patienter var minderåriga inkluderades alltid föräldrar i behandlingen (Farrington et al., 2020). Sjuksköterskor rapporterade blandade känslor kring samarbetet med närstående där vissa var obekväma i situationen medan andra upplevde det som givande och positivt (Harken et al., 2017). I Chang et al. (2023) studie förklarade en sjuksköterska hur hon använde föräldrarna för att lära känna patienten. Sjuksköterskan förklarade hur patienterna ofta inte ville prata med personalen i början och hur föräldrarna då var en resurs i att nå patienten. Genom att skapa en relation med föräldrarna blev arbetet och förståelsen för patientens situation tydligare. Vidare beskrev studien hur de närstående behövde förstå att relationer inom familjen var viktiga och att patienten inte fick skuldbeläggas för sin sjukdom (Chang et al., 2023). Många närstående beskrevs sakna kunskap kring sjukdomen eller att de var i

förnekelse och vidare försökte påverka behandlingen eller försvara patientens låga följsamhet. De närstående upplevdes ge vika för ätstörningen och hade svårt att separera patienten från sjukdomen (Chang et al., 2023). I mötet med närstående behövde sjuksköterskorna försvara sin omvårdnad och inte låta närstående styra över behandlingen (Seah et al., 2018). Även vid omvårdnad av vuxna patienter beskrev sjuksköterskor hur närstående hade starka åsikter kring behandlingen där sjuksköterskorna behövde bemöta de närstående med respekt samtidigt som de skulle hjälpa patienten att tillfriskna (Davén et al., 2022).

Sjuksköterskors olika roller i omvårdnaden

Flera av sjuksköterskorna nämnde hur det stundtals var svårt att sätta gränser mellan vänskap och den professionella rollen. Patienterna var ofta i samma ålder och med liknande intressen som sjuksköterskorna vilket gjorde att patienterna ibland kunde upplevas som vänner (Ryu et al., 2022). Upplevelsen av vänskap med patienten skapade stundtals inre konflikter hos sjuksköterskorna då de upplevde besvikelse när patienten inte gjorde som överenskommet och därmed också kände sig svikna av patienten. En sjuksköterska beskrev hur vänskap mellan en sjuksköterska och patient snarare handlade om sjuksköterskans behov av att bli omtyckt än att fylla en terapeutisk funktion (Ryu et al., 2022). I studien av Farrington et al. (2020) beskrev en sjuksköterska hur rollen som sjuksköterska innebar att få patienten att göra saker som patienten upplevde som skrämmande och inte alls önskade samtidigt som en god relation var viktig att bygga upp med patienten. På så vis blev sjuksköterskerollen en barriär mellan sjuksköterskan och patienten och en terapeutisk relation var svår att bygga upp. Ryu et al. (2022) belyste hur sjuksköterskor kände obehag av att stundtals behöva tillrättavisa patienterna och vara auktoritär, framför allt vid måltider. En av sjuksköterskorna uttryckte att rollen vid måltiderna upplevdes som att vara en polis. I studien av Davén et al. (2022) uttryckte sjuksköterskor svårigheter att hålla en professionell roll samtidigt som starka känslor upplevdes och skulle hanteras inombords. En annan roll som nämndes i studierna var önskan att vara en förebild för patienterna (Seah et al., 2018). En sjuksköterska beskrev egna förbättrade matvanor för att kunna vara en god förebild för patienterna med ätstörning. Wright och Hacking (2012) beskrev hur patienterna såg vissa sjuksköterskor som substitut för en moder vilket också sjuksköterskorna accepterade och ofta såg sig själva som.

Diskussion

Metoddiskussion

Syftet med föreliggande studie var att beskriva sjuksköterskors erfarenheter av omvårdnad av patienter med ätstörningar. Metoden som användes var en litteraturstudie med induktiv ansats eftersom det ansågs som en lämplig metod för att sammanställa kunskapsläget av ett fenomen (Forsberg & Wengström, 2016). Samtliga resultatartiklar var av kvalitativ eller mixad metod vilket var relevant för att studera sjuksköterskors levda erfarenheter (Marshall & Rossman, 2015). Eftersom litteraturstudien utgick från kvalitativa studier diskuterades metoden utifrån de fyra kvalitetsindikatorerna *trovärdighet, pålitlighet, bekräftelsebarhet* och *överförbarhet* (Mårtensson & Fridlund, 2017).

Eftersom föreliggande studie berörde omvårdnad vid psykisk sjukdom ansågs det lämpligt att utföra den egentliga sökningen i databaserna CINAHL, PsycINFO och PubMed. Relevanta databaser som inkluderade artiklar inom det berörda området samt att flera olika databaser användes under datainsamlingen ökade studiens sensitivitet och därmed trovärdighet (Henricson, 2017). Sökord skapades i Svensk Mesh utifrån de bärande begreppen i föreliggande studies syfte. Sökorden som skapades användes både i fritext och som ämnesord. Enligt Karlsson (2017) kan ämnesord vara både till en fördel och en nackdel eftersom sökningen begränsas. Ämnesord gjorde det möjligt att få fram artiklar som använde sig av andra termer, men som hade samma innebörd som det valda ämnesordet och på så vis specificerades sökningen vilket styrkte studiens pålitlighet. För att även inkludera artiklar som inte placerats inom ett ämnesområde, användes fritext i sökningarna vilket ökade sensitiviteten i sökningen (Henricson, 2017). Söksträngarna genererade liknande resultat och gav flera dubletter i samtliga databaser vilket kunde anses som en styrka i sökningen, dock fanns det många irrelevanta artiklar i träfflistan som inte besvarade studiens syfte vilket kunde anses som en svaghet då sökningen inte blev lika specifik. Trunkering användes för att inkludera olika böjelser av ett ord, dock innebar det att sökordet skrevs i fritext vilket kunde innebära en minskad specificitet i sökningen jämfört med om sökordet hade sökts som ämnesord. För att kvalitetssäkra studien användes refereegranskning och etiskt godkännande som inklusionskriterier vilket också styrkte studiens trovärdighet (Henricson, 2017). Kvalitetsgranskning gjordes enligt Carlsson och Eimans (2003) granskningsmall för inkludering av artiklar med god vetenskaplig kvalitet, vilket enligt Henricson (2017) ökade studiens trovärdighet. Resultatartiklarna delades lika mellan författarna och granskades var för sig vilket sänkte studiens reliabilitet eftersom en granskning är subjektiv och kan leda till olika bedömningar (Henricson, 2017). Samtliga resultatartiklar uppnådde grad I eller grad II vilket indikerade på god vetenskaplig kvalitet

och styrkte trovärdigheten i föreliggande studie. Datainsamlingen beskrevs noggrant ihop med urval av resultatartiklar där tydliga inklusions- och exklusionskriterier redovisades vilket styrkte studiens överförbarhet (Henricson, 2017).

Databearbetningen kvalitetssäkrades genom att följa en vetenskapligt beprövad metod av Popenoe et al. (2021) under hela bearbetningsprocessen. Initialt lästes resultatartiklarna individuellt som sedan vidare diskuterades och analyserades gemensamt. Utifrån ovannämnda metod beskrevs databearbetningen noggrant vilket ökade studiens bekräftelsebarhet (Henricson, 2017). Vid databearbetningen markerades endast de dataenheter som beskrev sjuksköterskors erfarenheter i de artiklar som även studerade andra professioners eller patienters erfarenheter. I resultatartikeln av Davén et al. (2022) gick det dock inte att urskilja vilka deltagare som var sjuksköterskor eller undersköterskor eftersom samtliga benämndes som 'nurses'. Erfarenheterna i resultatartikeln framhävde liknande resultat som i de andra resultatartiklarna vilket gjorde att artikeln ändå ansågs kunna inkluderas utan att påverka resultatet.

Överförbarhet styrktes genom att artiklar från olika delar av världen inkluderades i resultatet (Mårtensson & Fridlund, 2017). Studierna utfördes i Nordamerika (2), Europa (4), Asien (3) och Australien (1) med resultat tydligt oberoende av vart i världen studien utförts då samtliga belyste liknande upplevelser hos sjuksköterskorna. Vidare styrktes överförbarheten inom svensk sjukvård då en av studierna utfördes i Sverige, men också med ett liknande resultat som studierna i andra delar av världen (Mårtensson & Fridlund, 2017).

Genom att en inledande litteratursökning utfördes ökade förståelsen av ämnesområdet, samtidigt som det medförde en ökad risk för att resultatet blev färgat av kunskapen vilket kunde påverka studiens pålitlighet (Mårtensson & Fridlund, 2017). Det fanns med andra ord en risk för att resultatet omedvetet kan ha fokuserat på vissa aspekter som inte skulle ha kommit i fokus utan den ökade förståelsen. En av författarna hade tidigare arbetserfarenhet inom området vilket ytterligare kan ha påverkat resultatet. Under hela processen har författarna haft en ökad medvetenhet kring förförståelsen och därför kontinuerligt diskuterat huruvida det kan ha påverkat det framträdande resultatet. En kontinuerlig diskussion ihop med en genomgående transparens styrker studiens pålitlighet (Mårtensson & Fridlund, 2017). Vidare styrktes studiens trovärdighet genom att låta handledare och studiekamrater kritiskt granska studien och det framträdande resultatet under hela processen (Henricson, 2017).

Resultatdiskussion

Litteraturstudien beskrev de erfarenheter som sjuksköterskor upplevde vid omvårdnaden av patienter med ätstörningar. Den mest förekommande erfarenheten som beskrevs i resultatartiklarna påvisade att de flesta sjuksköterskor upplevde att de saknade kunskap om vilken form av omvårdnad patienterna var i behov av vilket skapade osäkerhet och bristande förståelse hos sjuksköterskorna (Chang et al., 2023; Corral-Liria et al., 2022; Davén et al., 2022; Farrington et al., 2020; Harken et al., 2017; Ruy et al., 2022; Seah et al., 2018; Wu & Chen, 2021). Kunskap genomsyrar samtliga erfarenheter som presenteras i litteraturstudiens resultat vilket påvisar att kunskap är en essentiell del i god omvårdnad vid ätstörningar men även för sjuksköterskornas egna självkänslor i den professionella rollen. Kunskap kommer därför integreras i erfarenheterna som diskuteras nedan, för att ytterligare påvisa sambandet.

Sjuksköterskor i flera studier uppgav en generellt initial negativ attityd i mötet med patienter med ätstörningar och en del ifrågasatte sina förmågor som sjuksköterska (Ryu et al., 2022; Seah et al., 2018; Wu & Chen, 2021). I mötet med patienter med ätstörningar kan sjuksköterskans attityd bli synlig och har sjuksköterskan en negativ attityd mot ätstörningar skapas flera hinder för en personcentrerad omvårdnad men även ett vårdlidande för patienten (King & Turner, 2000). Sjuksköterskor med positiva attityder mot ätstörningar främjar patientens behandlingsresultat och hälsa (Sreeram et al., 2023) men leder även till mindre frustration och ökad självkänsla hos sjuksköterskor (King & Turner, 2000; Seah et al., 2018). Det finns olika faktorer som föreslås påverka sjuksköterskors attityd. I studien av Seah et al. (2018) visades det att attityden kunde påverkas av sociokulturella faktorer och personliga åsikter. Personliga åsikter kan tolkas som värderingar och beroende på om värderingen mot ätstörningar antar en positiv eller negativ riktning påverkas attityden och personens beteende i mötet med patienterna med ätstörning (Hepler & Albarracin, 2014). Huruvida värderingarna grundas på evidensbaserad kunskap eller förutfattade meningar kan tänkas vara av stor vikt för hur attityden formas. Det har tidigare visats att personer i Europa och Nordamerika har högre hälsolitteracitet, i förhållande till asiatiska och afrikanska länder, vilket ger en mindre negativ attityd gentemot personer med psykiska sjukdomar (Altweck et al., 2015). Resultatartiklarna av Ruy et al. (2022), Seah et al. (2018) och Wu och Chen (2021) visade på negativa attityder mot ätstörningar och utfördes i asiatiska länder, vilket kan styrka tanken om att sämre hälsolitteracitet leder till negativa attityder. Hur lång erfarenhet sjuksköterskor har i sitt arbete visar sig också vara en faktor som kan bidra till i vilken riktning attityden tar sig (Sreeram et al., 2023). Både erfarenhet och kunskap kan därför anses vara två bidragande faktorer till hur attityden tar form, vilket styrks av Sreeram et al. (2023).

I litteraturstudiens resultat lyftes den terapeutiska relationen som essentiell för god omvårdnad och framgångsrika behandlingsresultat (Chang et al., 2023; Corral-Liria et al., 2022; Farrington et al., 2020; Seah et al., 2018; Wright & Hacking, 2012). Vikten av en god terapeutisk relation har beskrivits i en tidigare studie av Bakker et al. (2011) där det därför föreslås att patienter med svår anorexia nervosa bör behandlas på en specialistklinik. Med det i åtanke kan det antydast att sjuksköterskor som har längre erfarenhet i omvårdnad av ätstörningar associeras med bättre behandlingsresultat, eftersom de har större möjlighet att främja en terapeutisk relation. Flera sjuksköterskor i litteraturstudiens resultat beskrev emellertid svårigheter i att skapa en god relation utifrån brist på kunskap och förståelse för ätstörningar (Chang et al., 2023; Corral-Liria et al., 2022; Wu & Chen, 2021). Egenskaperna hos patienterna som formades av ätstörningen orsakade ömsesidig misstro mellan sjuksköterskorna och patienterna vilket skapade hinder för att uppnå eller bibehålla den terapeutiska relationen (Seah et al., 2018), vilket också styrks i tidigare studier av Bakker et al. (2011), King och Turner (2000), Ramjan, (2004) och Wright (2010). För att överkomma svårigheterna med att skapa en terapeutisk relation och utföra en holistisk omvårdnad föreslogs det i resultatet att sjuksköterskan behövde kunna separera patienten från sin ätstörning (Corral-Liria et al., 2022). Detta beskrivs i en tidigare studie av Zugai et al. (2017) som även belyser att sjuksköterskor behöver ha adekvat kunskap om ätstörningar för att en separation av sjukdom från patient ska kunna möjliggöras. För en del sjuksköterskor kunde separationen skapa en inre kamp av positiva och negativa känslor (Corral-Liria et al., 2022). För andra sjuksköterskor föll det dock naturligt att se ätstörningen som en separat entitet med ett eget liv som patienten saknade kontroll över (Corral-Liria et al., 2022). Det synsättet bidrog till att sjuksköterskorna hade en ökad förståelse för patienternas beteenden och möjliggjorde en holistisk omvårdnad (Wright & Hacking, 2012). De sjuksköterskor som kunde separera ätstörningen från personen visade sig uppleva mindre stressande känslor och högre grad av meningsfullhet i sitt arbete (Corral-Liria et al., 2022; Farrington et al., 2020; Wright & Hacking, 2012) jämfört med de sjuksköterskorna som inte lyckades separera person från ätstörning (Seah et al., 2018). Utifrån det holistiska synsättet i åtanke kan det antas att när ätstörningen separeras från individen skapas möjligheten att etablera en terapeutisk relation med personen bakom ätstörningen. I litteraturstudiens resultat lyftes även hur sjuksköterskors reaktioner mot patienterna utmanar möjligheten att bygga en terapeutisk relation (Ryu et al., 2022), vilket styrks i tidigare studier av King och Turner (2000), Ramjan (2004) samt Wright (2010). Det kan tolkas som ett ökat behov av att reflektera över sina egna känslor och reaktioner gentemot patienterna för att inte äventyra den terapeutiska relationen. Freshwater (2002) bekräftar vikten av självreflektion och menar att det är nödvändigt för att sjuksköterskan inte

ska förlora sig i de starka känslor som upplevs i mötet. Stöd, tillit, vårdande och tålmod var bärande begrepp i föreliggande litteraturstudie gällande en god terapeutisk relation (Chang et al., 2023; Farrington et al., 2020; Seah et al., 2018), vilket korresponderade väl med kärnprinciperna i Peplaus (1991) interpersonella relationsteori som beskriver hur omvårdnadsrelationen är grundläggande för all god omvårdnad och hur ett ömsesidigt samarbete stärkte patientens hälsa.

I litteraturstudiens resultat beskrevs hur sjuksköterskans roll kunde upplevas som en barriär då det är en auktoritär roll (Ryu et al., 2022). Detta styrks i studien av Zugai et al. (2017) som beskriver hur den auktoritära rollen utgör en barriär i uppbyggnaden av en terapeutisk relation. Sjuksköterskor ska i vanliga fall värna om patientens självbestämmande men som en del av den initiala fasen av behandlingen på en ätstörningsklinik fråntas patienterna en stor del av deras självbestämmande eftersom patienterna har förlorat ett normalt ätmönster och ett hälsosamt förhållande till träning (Van Ommen, 2009). Även om sjuksköterskorna inte beskrev att de utnyttjade sin auktoritära roll så upplevde de ändå att rollen innebar att bestämma över patienten vilket innebar olustiga känslor hos sjuksköterskan samt en potentiell negativ inverkan på den terapeutiska relationen (Farrington et al., 2020; Ryu et al., 2022). Även Peplau (1991) belyser vikten i att vara medveten om maktförhållandet mellan sjuksköterska och patient där sjuksköterskan behöver göra patienten delaktig i sin omvårdnad och komma över de barriärer som förhindrar en god terapeutisk relation och omvårdnad.

Brist på kunskap var en av de största anledningarna till en negativ erfarenhet vid mötet av patienter med ätstörningar, vilket visade på hur viktigt det var att få med sig rätt kunskap in i mötet med patienterna (Corral-Liria et al., 2022; Davén et al., 2022; Farrington et al., 2020; Harken et al., 2017; Seah et al., 2018; Wu & Chen, 2021). Det förekom brist på erfarenhet och förståelse för sjukdomen (Chang et al., 2023; Ryu et al., 2022; Seah et al., 2018; Wu & Chen, 2021), vilket kan anses vara en förklaring till att sjuksköterskor upplever starka känslor i mötet med patienter med ätstörningar. Peplau (1991) belyser hur sjuksköterskan är en resurs för patienten som vägleder patienten till en ökad förståelse och medvetenhet kring sin sjukdom. För att sjuksköterskan ska kunna vägleda patienten krävs god kunskap kring sjukdomen samt en trygghet i bemötande och kommunikation (Farrington et al., 2020). I de resultatartiklar i litteraturstudien som undersökte erfarenheter hos specialistsjuksköterskor framkom det att specialiserade sjuksköterskor hade en ökad förståelse för ätstörningar jämfört med de studier där sjuksköterskorna var grundutbildade (Farrington et al., 2020; Ryu et al., 2022; Seah et al., 2018). I Sverige belyser Socialstyrelsen (2023) hur flera kommuner rapporterar brist på både grundutbildade- och specialistsjuksköterskor. Av samtliga 21 kommuner i studien rapporterar 79% av kommunerna en personalbrist på

specialistsjuksköterskor där inriktning psykiatrisk vård är en av de inriktningarna med störst brist. Socialstyrelsen belyser att bristen på specialistsjuksköterskor ökar samtidigt som behovet av ökad kunskap inom specifika områden blir allt viktigare. Flera regioner menar på att de arbetar långsiktigt för att öka antalet specialistsjuksköterskor, men att de ser problem som att de flesta sjuksköterskor redan arbetar inom regionen vilket gör regionen beroende av att de anställda vill genomföra utbildning för att höja kompetensen (Socialstyrelsen, 2023). Orsaken till att sjuksköterskor inte visar intresse för att vidareutbilda sig kan bero på att det medför kostnader under studieperioden och inte alltid resulterar i en betydande ekonomisk fördel efter att utbildningen avslutats.

Konklusion och implikation

Sjuksköterskor upplevde brist på kunskap som en essentiell del i hur de upplevde mötet med patienter med ätstörning samt hur omvårdnaden utformades. De sjuksköterskorna med bristande kunskap om ätstörningar upplevde starka känslor samt svårigheter att hantera dessa i mötet med patienterna. Kunskap bidrog till en ökad förståelse för ätstörningar och personen bakom ätstörningen och vad för omvårdnad patienterna var i behov av vilket gav en mer positiv erfarenhet för sjuksköterskorna i mötet med patientgruppen. När sjuksköterskan upplevde god kunskap och erfarenhet av patienter med ätstörningar blev de egna känslorna lättare att hantera, mötet med patienterna blev mer positivt samt uppbyggnad av en terapeutisk relation underlättades. Sjuksköterskorna hade en medvetenhet kring sin brist på kunskap och efterfrågade en ökad förståelse kring sjukdomen och hur de kunde ge bästa möjliga omvårdnad för patienten. Vidare lyftes hur ett välfungerande multidisciplinärt team med stöd från kollegor underlättade arbetet och ökade sjuksköterskornas självförtroende i sin profession vilket kunde bidra till minskad stress och bättre hantering av sina känslor.

Patienter med ätstörningar är en komplex patientgrupp och ställer därför höga krav på sjuksköterskans kompetens inom området. För att sjuksköterskan ska kunna uppleva trygghet i sin profession och bedriva en god omvårdnad behövs fortlöpande utbildning, stöd från verksamheten samt ett ökat samarbete mellan professionerna med tydliga riktlinjer. Sjuksköterskor med specialistutbildning visade på en ökad förståelse för ätstörningar vilket kan tyda på ett ökat behov av specialistkompetens inom psykiatrisk omvårdnad.

En ökad kunskap om ätstörningar inom verksamheten behövs och därför rekommenderas fortbildning för att säkerställa att sjuksköterskorna möjliggör bästa möjliga omvårdnad för patienterna. En ökad kunskap bidrar även till att främja sjuksköterskornas intrapersonella erfarenheter vilket

möjliggör en god arbetsrelaterad hälsa. Det finns ett behov av vidare forskning inom ätstörningar för att kunna ge adekvat omvårdnad baserad på evidens.

Referenser

*= Resultatartikel

- Albarracín, D. & Hart, W. (2011). Positive mood + action = negative mood + inaction: Effects of general action and inaction concepts on decisions and performance as a function of affect. *Emotion, 11*(4), 951–957. <https://doi.org/10.1037/a0024130>
- Altweck, L., Marshall, C. T., Ferenczi, N. & Lefringhausen, K. (2015). Mental health literacy: a cross-cultural approach to knowledge and beliefs about depression, schizophrenia and generalized anxiety disorder. *Front Psychol, 6*, 11-17. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.01272>
- American psychiatric association. (2022). Feeding and eating disorders. In American psychiatric association (Ed.), *Diagnostic and statistical manual of mental disorders fifth edition text revision DSM-5-TR*. (371-397). American psychiatric association publishing.
- Bakker, R., van Meijel, B., Beukers, L., van Ommen, J., Meerwijk, E. & van Elburg, A. (2011). Recovery of Normal Body Weight in Adolescents with Anorexia Nervosa: The Nurses' Perspective on Effective Interventions. *J Child Adolesc Psychiatr Nurs, 24*(1), 16-22. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6171.2010.00263.x>
- Carlsson, S. & Eiman, M. (2003). *Evidensbaserad omvårdnad – Studiematerial för undervisning inom projektet "Evidensbaserad omvårdnad – ett samarbete mellan Universitetssjukhuset MAS och Malmö högskola"*. Rapport nr 2. Malmö: Fakulteten för hälsa och samhälle, Malmö Högskola.
- *Chang, Y-S., Liao, F-T., Huang, L-C. & Chen, S-L. (2023). The Treatment Experience of Anorexia Nervosa in Adolescents from Healthcare Professionals' Perspective: A Qualitative Study. *Int J Environ Res Public Health, 20*(1), 794. <https://doi.org/10.3390/ijerph20010794>
- *Corral-Liria, I., Alonso-Maza, M., González-Luis, J., Fernández-Pascual, S., Becerro-de-Bengoa-Vallejo, R. & Losa-Iglesias, M. (2022). Holistic nursing care for people diagnosed with an eating disorder: A qualitative study based on patients and nursing professionals' experience. *Perspect Psychiatr Care, 58*(2), 840–849. <https://doi.org/10.1111/ppc.12858>
- *Davén, J., Hellzen, O. & Häggström, M. (2022). Encountering patients with anorexia nervosa - An emotional roller coaster. nurses' lived experiences of encounters in psychiatric inpatient care. *Int J Qual Stud Health Well-being, 17*(1), 2069651. <https://doi.org/10.1080/17482631.2022.2069651>
- Davey, A., Arcelus, J. & Munir, F. (2014). Work demands, social support, and job satisfaction in eating disorder inpatient settings: A

- qualitative study. *Int J Ment Health Nurs*, 23(1), 60–68.
<https://doi.org/10.1111/inm.12014>
- Egidius, H. (2023). *Attityd*. I Psykologiguiden. Hämtad 5 september, 2023, från
<https://www.psykologiguiden.se/psykologilexikon/?Lookup=attityd>
- Fairburn, C. G., Cooper, Z., & Shafran, R. (2003). Cognitive behaviour therapy for eating disorders: A “transdiagnostic” theory and treatment. *Behav Res Ther*, 41(5), 509-528.
[https://doi.org/10.1016/S0005-7967\(02\)00088-8](https://doi.org/10.1016/S0005-7967(02)00088-8)
- *Farrington, A., Huntley-Moore, S. & Donohue, G. (2020). ”I found it daunting”: An exploration of educational needs and experiences of mental health student nurses working with children and adolescents with eating disorders. *J Psychiatr Ment Health Nurs*, 27(6), 678–688. <https://doi.org/10.1111/jpm.12619>
- Forchuk, C., Westwel, J., Martin, M. L., Azzopardi, W. B., Kosterewa-Tolman, D. & Hux, M. (1998). Factors influencing movement of chronic psychiatric patients from the orientation to the working phase of the nurse–client relationship on an inpatient unit. *Perspect Psychiatr Care*, 34(1), 36–44. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6163.1998.tb00998.x>
- Forsberg, C. & Wengström, Y. (2016). *Att göra systematiska litteraturstudier: värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning* (4:e uppl.). Stockholm: Natur & Kultur.
- Fox, A. P., Larkin, M. & Leung, N. (2011). The Personal Meaning of Eating Disorder Symptoms: An Interpretative Phenomenological Analysis. *J Health Psychol*, 16(1), 116-125.
<https://doi.org/10.1177/1359105310368449>
- Freshwater, D. (2002). The Therapeutic Use of Self in Nursing. *Therapeutic nursing: improving patient care through self-awareness and reflection*, (s. 1-15). Thousand Oaks, CA: Sage.
<https://doi.org/10.4135/9781446220719>
- George, L. (1997). The psychological characteristics of patients suffering from anorexia nervosa and the nurse's role in creating a therapeutic relationship. *J Adv Nurs*, 26(5), 899-908.
<https://doi.org/10.1046/j.1365-2648.1997.00421.x>
- *Harken, W., Maxwell, J., Hainline, M., Pollack, L. & Roberts, C. (2017). Perceptions of Caring for Adolescents With Eating Disorders Hospitalized on a General Pediatric Unit. *J Pediatr Nurs*, 34(4), e34-e41. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2017.02.008>
- Henricson, M. (2017). Diskussion. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod - från idé till examination inom omvårdnad* (2:a uppl., s. 411-419). Studentlitteratur.

- Hepler, J. & Albarracin, D. (2014). Liking more means doing more. *Soc Psychol (Gott)*, 45(5), 391–398. <https://doi.org/10.1027/1864-9335/a000198>
- International Council of Nurses. (2017). *ICN:s etiska kod för sjuksköterskor* (Svensk sjuksköterskeförening, Övers.; Rev. utg.). Svensk sjuksköterskeförening. <https://www.swenurse.se/download/18.9f73344170c0030623146a/1584003553081/icns%20etiska%20kod%20f%C3%B6r%20sjuks%C3%B6terskor%202017.pdf> (Originalarbete publicerat 1953/2012)
- Kaplan, A. S. & Garfinkel, P. E. (1999). Difficulties in treating patients with eating disorders: a review of patient and clinician variables. *Can J Psychiatry*, 44(7), 665–670. <https://doi.org/10.1177/070674379904400703>
- Karlsson, E. K. (2017). Informationssökning. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod - från idé till examination inom omvårdnad* (2:a uppl., s. 82-97). Studentlitteratur.
- King, S. J. & Turner, D. S. (2000). Caring for adolescent females with anorexia nervosa: registered nurses' perspective. *J Adv Nurs*, 32(1), 139–147. <https://doi.org/10.1046/j.1365-2648.2000.01451.x>
- Kirsh, B. & Tate, E. (2006). Developing a Comprehensive Understanding of the Working Alliance in Community Mental Health. *Qual Health Res*, 16(8), <https://doi.org/10.1177/1049732306292100>
- Kjellström, S. (2017). Forskningsetik. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod - från idé till examination inom omvårdnad* (2:a uppl., s. 57-80). Studentlitteratur.
- Kuzminski, R., Netto, J., Wilson, J., Falkmer, T., Chamberlain, A. & Falkmer, M. (2019). Linking knowledge and attitudes: Determining neurotypical knowledge about and attitudes towards autism. *PloS one*, 14(7), e0220197. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0220197>
- Marshall, C. & Rossman, G. B. (2015). Designing Qualitative Research. *Canadian Journal of Sociology*, 40(3), 399-402. <https://doi.org/10.29173/cjs25398>
- McAllister, S., Simpson, A., Tsianakas, V. & Robert, G. (2021). "What matters to me": A multi-method qualitative study exploring service users', carers' and clinicians' needs and experiences of therapeutic engagement on acute mental health wards. *Int J Ment Health Nurs*, 30(3), 703–714. <https://doi.org/10.1111/inm.12835>
- Misik, I. (1981). When the anorectic patient challenges you. *Nursing*, 81(11), 46–49. PMID: 6913826
- Mårtensson, J. & Fridlund, B. (2017). Vetenskaplig kvalitet i examensarbete. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod - från idé till examination inom omvårdnad* (2:a uppl., s. 421-436). Studentlitteratur.

- Ohlis, A., Jablonska, B., Narusyte, J. & Dal, H. (2022). *Epidemiologisk kartläggning av ätstörningar och ätstörningsvård i Region Stockholm*. Stockholm: Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin. (Rapport 2022:11).
<https://www.folkhalsoguiden.se/4a6f6d/globalassets/verksamheter/fo-rskning-och-utveckling/centrum-for-epidemiologi-och-samhallsmedicin/folkhalsoguiden/rapporter-och-faktablad/rapport-2022.11-epidemiologisk-kartlaggning-av-atstorningar.pdf>
- Oskamp, S. & Wesley Schultz, P. (2005). *Attitudes and Opinions* (3:e uppl.). New York: Psychology Press.
<https://doi.org/10.4324/9781410611963>
- Peplau, H. E. (1991). *Interpersonal Relations in Nursing – A Conceptual Frame of Reference for Psychodynamic Nursing*. Springer Publishing Company
- Pollert, G. A., Engel, S. G., Schreiber-Gregory, D. N., Crosby, R. D., Cao, L., Wonderlich, S. A., Tanofsky-Kraff, M. & Mitchell, J. E. (2013). The role of eating and emotion in binge eating disorder and loss of control eating. *Int J Eating Disord*, 46(3), 233-238.
<https://doi.org/10.1002/eat.22061>
- Popenoe, R., Langius-Eklöf, A., Stenwall, E. & Jervaeus, A. (2021). A practical guide to data analysis in general literature reviews. *Nord J Nurs Res*, 41(4), 175-786.
<https://doi.org/10.1177/2057158521991949>
- Ramjan, L. M. (2004). Nurses and the 'therapeutic relationship': Caring for adolescents with anorexia nervosa. *J Adv Nurs*, 45(5), 495–503.
<https://doi.org/10.1046/j.1365-2648.2003.02932.x>
- *Ryu, H., Hamilton, B. & Tarrant, B. (2022). Early career mental health nurses' emotional experiences in specialist eating disorder units, Victoria, Australia. *Int J Ment Health Nurs*, 31(1), 230–239.
<https://doi.org/10.1111/inm.12955>
- *Seah, X. Y., Tham, X. C., Kamaruzaman, N. R. & Yobas, P. (2018). Nurses' perception of knowledge, attitudes and reported practice towards patients with eating disorders: A concurrent mixed-methods study. *Arch Psychiatr Nurs*, 32(1), 133–151.
<https://doi.org/10.1016/j.apnu.2017.11.011>
- SFS 2003:460. *Lag om etikprovning av forskning som avser människor*. Utbildningsdepartementet. Hämtad 14 september, 2023, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2003460-om-etikprovning-av-forskning-som_sfs-2003-460/
- SFS 2017:30. *Hälso- och sjukvårdslag*. Socialdepartementet. Hämtad 10 september, 2023, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/halso-och-sjukvardslag-201730_sfs-2017-30/

- Socialstyrelsen. (2023, februari). *Bedömning av tillgång och efterfrågan på legitimerad personal i hälso- och sjukvård samt tandvård - Nationella planeringsstödet 2023*. Hämtad 9 oktober, 2023, från <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2023-2-8352.pdf>
- Sreeram, A., Cross, W. M. & Townsin, L. (2023). Mental Health Nurses' attitudes towards mental illness and recovery-oriented practice in acute inpatient psychiatric units: A non-participant observation study. *Int J Ment Health Nurs*, 32(4), 1112–1128. <https://doi.org/10.1111/inm.13152>
- Statens beredskap för medicinsk och social utvärdering (SBU). (2019). *Ätstörningar - En sammanställning av systematiska översikter av kvalitativ forskning utifrån patientens, närståendes och hälso- och sjukvårdens perspektiv* (Rapport 2019:302).
- Tierney, S. (2008). The Individual Within a Condition: A Qualitative Study of Young People's Reflections on Being Treated for Anorexia Nervosa. *J Am Psychiatr Nurses Assoc*, 13(6), 368–375. <https://doi.org/10.1177/1078390307309215>
- Van Ommen, J., Meerwijk, E. L., Kars, M., Van Elburg, A., & Van Meijel, B. (2009). Effective nursing care of adolescents diagnosed with anorexia nervosa: the patients' perspective. *J Clin Nurs*, 18(20), 2801-2808. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2702.2009.02821.x>
- Wallin, U., af Sandeberg, A. M., Nilsson, K. & Linne, Y. (2015). *Ätstörningar: kliniska riktlinjer för utredning och behandling* (2:a uppl.). Svenska psykiatriska föreningen.
- Welch, M. (2005). Pivotal moments in the therapeutic relationship. *Int J Ment Health Nurs*, 14(3), 161–165. <https://doi.org/10.1111/j.1440-0979.2005.00376.x>
- World Health Organization. (2022). *Mental disorders*. WHO. Hämtad 6 september, 2023, från <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-disorders>
- Wright, K. M. (2010). Therapeutic relationship: Developing a new understanding for nurses and care workers within an eating disorder unit. *Int J Ment Health Nurs*, 19(3), 154–161. <https://doi.org/10.1111/j.1447-0349.2009.00657.x>
- *Wright, K. M. & Hacking, S. (2012). An angel on my shoulder: a study of relationships between women with anorexia and healthcare professionals. *J Psychiatr Ment Health Nurs*, 19(2), 107–115. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2850.2011.01760.x>
- *Wu, W-L. & Chen, S-L. (2021). Nurses' perceptions on and experiences in conflict situations when caring for adolescents with anorexia nervosa: A qualitative study. *Int J Ment Health Nurs*, 30(1), 1386–1394. <https://doi.org/10.1111/inm.12886>

- Zugai, J. S., Stein-Parbury, J. & Roche, M. (2017). The nature of the therapeutic alliance between nurses and consumers with anorexia nervosa in the inpatient setting: A mixed-methods study. *J Clin Nurs*, 27(1-2), 416-426. <https://doi.org/10.1111/jocn.13944>
- Östlundh, L. (2022). Informationssökning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats. Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. (4:e uppl., s. 79-110). Studentlitteratur.

Bilaga A

Tabell 1: Sökordsöversikt

Rad	Sökord	PsycINFO	PubMed	CINAHL
1	Ätstörningar	(subject)Disorder eating	Feeding and Eating Disorders [Mesh]	[MH] Eating Disorders
2	Sjuksköterska	Nurs* (fritext)	Nurs* (fritext)	Nurs* (fritext)
3	Erfarenhet	Experience (fritext)	Experience (fritext)	Experience (fritext)
4	Uppfattning	Perception (fritext)	Perception (fritext)	Perception (fritext)

Bilaga B

Tabell 2: Sökhistorik

Rad	Datum	Databas	Sökord/Limits/Booleska operatorer	Antal träffar	Lästa abstrakt	Granskade artiklar	Resultat artiklar
1	2023-09-20	PsycINFO	(Experience OR perception) AND subject(disorder eating) AND nurs* Avgränsning: år 2012-2023, referegranskad	208	16	7	4(3*)
2	2023-09-20	PubMed	Experience OR perception AND ("Feeding and Eating Disorders"[Mesh]) AND nurs* Avgränsning: år 2012-2023	192	18	9	3(1*)
3	2023-09-20	CINAHL	Experience OR perception AND (MH "Eating Disorders") AND nurs* Avgränsning: år 2012-2023, referegranskad	59	9	7	2(2*)

Dubbletter av resultatartiklar markeras med (*)

Bilaga C

Tabell 3: Artikelöversikt

Artikel 1	Information om artikeln
Referens	Chang, Y-S., Liao, F-T., Huang, L-C. & Chen, S-L. (2023). The Treatment Experience of Anorexia Nervosa in Adolescents from Healthcare Professionals' Perspective: A Qualitative Study. <i>Int J Environ Res Public Health</i> , 20(1), 794. https://doi.org/10.3390/ijerph20010794
Land	Taiwan
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att utforska sjukvårdpersonals erfarenheter av att vårda ungdomar med anorexia nervosa på en medicinsk barnavdelning
Metod	Kvalitativ metod
Urval	Genom icke-slumpmässigt urval kontaktades inledningsvis sjuksköterskor via brev där de fick svara på frågor om deras inställning till att delta i studien. Totalt deltog 10 sjuksköterskor i studien. Inklusionskriterier var minst ett års arbetserfarenhet vid sjukhuset samt att ha vårdat minst en ungdom med anorexia nervosa
Datainsamling	Semistrukturerade intervjuer som varade mellan 45–60 minuter
Dataanalys	Kvalitativ innehållsanalys. Inspelade intervjuer transkriberades ordagrant och lästes flera gånger om för att skapa meningsenheter som sedan kunde kondenseras till teman och subteman
Bortfall	Inget bortfall framkom
Resultat/Slutsats	I studien identifierades fem huvudteman 1) <i>skapa en tillitsfull relation</i> 2) <i>nyckeln till framgångsrik behandling</i> 3) <i>konsekvent behandling för att nå målen</i> 4) <i>egenmakt genom kunskap om sjukdomen</i> , samt 5) <i>använda olika interaktionsstrategier</i> . Studien belyste vikten av att skapa en tillitsfull relation med patienten men att det fanns hinder som begränsade relationen: tid samt sjukdomens och sjuksköterskans karaktär. De initiala hinder som begränsade relationen gjorde det viktigt att skapa en relation till patientens familj. Konsekventa behandlingsmål ansågs viktigt för att stabilisera patientens vitala symtom på malnutrition men kunde leda till konflikt med patienten. Patienternas fysiska och emotionella behov behövde likvärdigt tas i beaktning för att minska risken för återfall efter utskrivning. Sjuksköterskorna upplevde att de saknade kunskap att vårda patienter med anorexia nervosa och önskade fortbildning inom verksamheten för att bli mer förberedda i arbetet
Vetenskaplig kvalitet	Grad I (92%) enligt Carlsson och Eiman (2003)

Artikel 2	Information om artikeln
Referens	Corral-Liria, I., Alonso-Maza, M., González-Luis, J., Fernández-Pascual, S., Becerro-de-Bengoa-Vallejo, R. & Losa-Iglesias, M. (2022). Holistic nursing care for people diagnosed with an eating disorder: A qualitative study based on patients and nursing professionals' experience. <i>Perspect Psychiatr Care</i> , 58(2), 840–849. https://doi.org/10.1111/ppc.12858
Land	Spanien
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att analysera sjuksköterskors och patienter med ätstörningars åsikter och erfarenhet av en holistisk och relationsbaserad vård
Metod	Kvalitativ fenomenologisk hermeneutisk metod
Urval	Inledningsvis kontaktades 28 sjuksköterskor från två olika psykiatriska vårdavdelningar mellan september 2018 och juni 2019. Sjuksköterskorna var antingen färdigutbildade psykiatrisjuksköterskor, under utbildning till psykiatrisjuksköterska eller färdigutbildad grundsjuksköterska med minst två års erfarenhet av att arbeta med patienter med ätstörning. Av de tillfrågade valde 19 sjuksköterskor att vara med i studien. Av samtliga sjuksköterskor var 17 av dem psykiatrisjuksköterskor och fyra av deltagarna var män
Datainsamling	Muntliga intervjuer som varade mellan 30–45 minuter. Förvalda öppna frågor användes vid intervjuerna och kompletterades med frågor som uppkom under intervjun. De förvalda frågorna utgick ifrån syftet med studien samt andra tidigare gjorda kvalitativa studier
Dataanalys	Tematisk dataanalys. Intervjuerna transkriberades, analyserades och lästes flera gånger om. Utifrån kodning skapades teman som bekräftades med hjälp av triangulering från deltagare i studien samt av en sakkunnig
Bortfall	Inget bortfall framkom
Resultat/Slutsats	Sjuksköterskorna beskrev både positiva och negativa känslor kopplat till omvårdnad av patienter med ätstörning. Känslor som nämndes var förvirring, hopplöshet, frustration, empati och viljan att skydda patienten. Sjuksköterskorna ansåg att sjuksköterskerollen behövde förtydligas samt att konstant uppdatering av kunskap var av stor vikt. Patientgruppen ansågs vara komplex och sjuksköterskorna behövde psykiatrispecialisering för att kunna möta patientbehovet. För att möjliggöra en holistisk vård beskrev sjuksköterskorna behov av samarbete med andra professioner, samverkan med andra instanser, ökade resurser både materiella och anställda samt gruppterapi ihop med familjer. I studien beskrevs det hur ätstörningar skapats av obalans i livet och endast var "toppen av isberget" vilket var viktigt att tänka på vid en holistisk vård och möjliggjorde en ökad förståelse för patientens sjukdom
Vetenskaplig kvalitet	Grad I (81%) enligt Carlsson och Eiman (2003)

Artikel 3	Information om artikeln
Referens	Davén, J., Hellzen, O. & Häggström, M. (2022). Encountering patients with anorexia nervosa - An emotional roller coaster. nurses' lived experiences of encounters in psychiatric inpatient care. <i>Int J Qual Stud Health Well-being</i> , 17(1), 2069651. https://doi.org/10.1080/17482631.2022.2069651
Land	Sverige
Databas	PsycINFO
Syfte	Syftet var att belysa sjuksköterskors upplevda erfarenhet av mötet med vuxna patienter med anorexia nervosa inom den psykiatriska slutenvården
Metod	Kvalitativ fenomenologisk hermeneutisk metod
Urval	I studien deltog fem sjuksköterskor, alla med erfarenhet av arbete med patienter med anorexia nervosa. Fyra av sjuksköterskorna var specialistsjuksköterskor. Inklusionskriterier var sjuksköterskor som skulle ha arbetat minst två år på avdelningen
Datainsamling	Djupgående narrativa intervjuer på 36–80 minuter där alla började med att få prata öppet om sina erfarenheter av patienter med anorexia nervosa och vidare ställdes ytterligare frågor om mötet och egna upplevda känslor. Intervjuerna utfördes via telefon på grund av COVID-19 pandemin
Dataanalys	Strukturerad analys. Intervjuerna transkriberades av den första författaren och analyserades sedan av samtliga tre författare med diskussion sinsemellan. Kodning av transkriptionerna utfördes som resulterade i nyckelteman och subteman
Bortfall	Inget bortfall framkom
Resultat/Slutsats	De teman som framkom i intervjuerna var: 1) <i>att sjuksköterskan upplevde sig överväldigad av sina egna känslor</i> , vilket innebar att hantera känslor av oförståelse, navigera sina egna känslor samt upplevelsen av besvikelse och frustration. 2) <i>hitta styrka</i> , genom att förlita sig på kollegor och rutinerna på arbetsplatsen, känna hopp och motivation kring sitt arbete samt bygga upp en inre trygghet samt 3) <i>att bygga relationer</i> , vilket syftade på relationer med patienten och förhålla sig till närstående. Sjuksköterskor upplevde starka känslor i mötet med patienter med ätstörning, vilket kunde vara svårt att navigera i. Förmågan att balansera paradoxala känslor, den professionella rollen och se patienten bakom sjukdomen var viktigt för att skapa en terapeutisk relation. Stöd i teamet och riktlinjer samt följsamma patienter skapade meningsfullhet i sin roll och stärkte självkänslan. Sjuksköterskorna upplevde närståendes deltagande i vården som betydelsefull men påfrestande när de behövde hantera dem professionellt samtidigt som de behövde hjälpa patienten till återhämtning
Vetenskaplig kvalitet	Grad I (94%) enligt Carlsson och Eiman (2003)

Artikel 4	Information om artikeln
Referens	Farrington, A., Huntley-Moore, S. & Donohue, G. (2020). "I found it daunting": An exploration of educational needs and experiences of mental health student nurses working with children and adolescents with eating disorders. <i>J Psychiatr Ment Health Nurs</i> , 27(6), 678–688. https://doi.org/10.1111/jpm.12619
Land	Irland
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet var att utforska psykiatrisjuksköterskestudenters upplevelse av att arbeta med unga personer som lider av en ätstörning inom slutenvården
Metod	Kvalitativ deskriptiv design med ett interpretivistiskt perspektiv
Urval	Information om studien skickades ut till 38 psykiatrisjuksköterskestudenter vid ett universitet vilket resulterade i fyra kvinnliga deltagare. Inklusionskriterier var sjuksköterskor som läste sista året till psykiatrisjuksköterska och som hade arbetserfarenhet av att vårda minst en ungdom med en ätstörning vid en psykiatrisk slutenvårdsenhet
Datainsamling	Semistrukturerade intervjuer som transkriberades ordagrant
Dataanalys	Kvalitativ innehållsanalys. De transkriberade intervjuerna lästes upprepade gånger för att fånga gemensamma nämnare i deltagarnas upplevelser. Öppen kodning användes för att beskriva innehållet efter likheter och resulterade i tre huvudteman
Bortfall	Inget bortfall framkom
Resultat/Slutsats	Tre huvudteman framkom ur dataanalysen med två till tre underkategorier 1) <i>inadekvat utbildning</i> 2) <i>upplevelse av det kliniska arbetet</i> samt 3) <i>relationen mellan patient och sjuksköterska</i> . Studien visade att deltagarna hade goda kunskaper om ätstörningar i praktiken men att utbildningen inte gav dem tillräckliga teoretiska kunskaper som förberedde dem att bemöta patienterna terapeutiskt. Flera deltagare var osäkra på hur de skulle bemöta och kommunicera med patienterna och det fanns en oro över att begå misstag. Inadekvat utbildning kunde påverka upplevelsen av att vara oförberedd och inkompetent i sin roll. Starka reaktioner hos deltagarna framkom i studien vilket antogs ha en koppling till bristande erfarenhet i det kliniska arbetet. Starka känslor och upplevelse av inkompetens kunde skapa barriärer för en terapeutisk relation mellan sjuksköterskan och patienten. Deltagarna värderade stöd som en resurs för att uppleva självförtroende i sin roll och beskrev behov av fortbildning för att känna sig förberedda i det kliniska arbetet
Vetenskaplig kvalitet	Grad I (83%) enligt Carlsson och Eiman (2003)

Artikel 5	Information om artikeln
Referens	Harken, W., Maxwell, J., Hainline, M., Pollack, L. & Roberts, C. (2017). Perceptions of Caring for Adolescents With Eating Disorders Hospitalized on a General Pediatric Unit. <i>J Pediatr Nurs</i> , 34(4), e34-e41. https://doi.org/10.1016/j.pedn.2017.02.008
Land	Amerikas förenta stater (USA)
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet var att beskriva sjukvårdspersonals uppfattning av att vårda ungdomar med ätstörningar som skrivs in för medicinsk övervakning samt hur införandet av organisatoriska riktlinjer påverkar perceptionen
Metod	Kvalitativ deskriptiv design
Urval	Sjuksköterskor vid två barnsjukhus samt flera öppenvårdsavdelningar som hade erfarenhet av att vårda minst en patient med ätstörning kontaktades initialt via e-mail för deltagande i studien. Totalt inkluderades nio sjuksköterskor i studien
Datainsamling	Semistrukturerade intervjuer som varade i 30–60 minuter spelades in och transkriberades av en oberoende person
Dataanalys	Kvalitativ innehållsanalys användes med hjälp av en iterativ process. Transkriptionerna lästes igenom och teman skapades av tre författare tills konsensus om teman uppnåddes
Bortfall	Inget bortfall framkom
Resultat/Slutsats	Fyra huvudteman framkom ur intervjuerna 1) <i>obekvämlighet och osäkerhet i vårdandet</i> 2) <i>navigera i familjeförhållanden</i> 3) <i>etablera terapeutiska gränser</i> samt 4) <i>hitta något givande i ätstörningsvården</i> . Sjuksköterskorna i studien kunde uppleva sig obekväma vid omvårdnaden eftersom en del av vården innebar att ständigt bevaka patienterna. Sjuksköterskorna upplevde osäkerhet vid kommunikation på grund av patienternas höga sensitivitet att tolka det som sades. Stöd från familjen, men även familjestöd, var väsentlig för patienternas möjlighet till återhämtning. De flesta sjuksköterskor uppskattade samarbetet med familjen men några upplevde det utmanande att arbeta med familjen och en sjuksköterska upplevde att familjen bidrog till patientens sjukdomsutveckling. De flesta upplevde sitt arbete som givande men en del berättade att de kunde bli för involverade i patienten och att det var svårt att hitta en professionell balans i relationen till patienten. Deltagarna efterfrågade mer kontinuerlig utbildning och stöd från sitt team efter patienternas utskrivning samt fler terapeutiska interventioner för patienterna och deras familjer. Utbildning, struktur och stöd för sjuksköterskorna förbättrade omvårdnaden av patienterna
Vetenskaplig kvalitet	Grad 1 (95,8%) enligt Carlsson och Eiman (2003)

Artikel 6	Information om artikeln
Referens	Ryu, H., Hamilton, B. & Tarrant, B. (2022). Early career mental health nurses' emotional experiences in specialist eating disorder units, Victoria, Australia. <i>Int J Ment Health Nurs</i> , 31(1), 230–239. https://doi.org/10.1111/inm.12955
Land	Australien
Databas	PsycINFO
Syfte	Syftet var att utforska nyexaminerade psykiatrisjuksköterskors emotionella upplevelse av att arbeta på en specialistklinik för ätstörningar inom slutenvården
Metod	Kvalitativ deskriptiv metod
Urval	Email sändes ut till en grupp psykiatrisjuksköterskor vid Universitetet i Melbourne. Genom snöbollsurval kontaktade den första gruppen av sjuksköterskor ytterligare sjuksköterskor till studien. Totalt deltog sex psykiatrisjuksköterskor i studien, varav tre var manliga deltagare
Datainsamling	Djupgående intervjuer utfördes med samtliga deltagare. Intervjuerna varade i omkring 60 minuter och ljudinspelades. Deltagarna bestämde platsen för intervjuerna för att värna om deras integritet
Dataanalys	Induktiv tematisk analys användes för att identifiera mönster i deltagarnas intervjuer. Intervjuerna transkriberades ordagrant och olika teman identifierades genom att belysa nyckelord, likheter och fraser. En teoretisk analys relaterad till en psykodynamisk teori applicerades till identifierade teman för att påvisa samband med redan vedertagna begrepp. Med den teoretiska analysen kunde fenomen kring den emotionella upplevelsen förklaras
Bortfall	Inget bortfall framkom
Resultat/Slutsats	I studien identifierades två huvudteman 1) <i>inledande spänning</i> samt 2) <i>förståelse av självet och andra</i> . Flera sjuksköterskor beskrev att de initialt i omvårdnaden av patienter med ätstörningar upplevde utmanande känslor, så som ångest, frustration, hjälplöshet och obehag. Några sjuksköterskor uttryckte en maktobalans vilket fick dem att ifrågasätta sin roll och sina värderingar. Sjuksköterskorna var ständigt närvarande i vården vilket skapade invecklade känslor i relationen mellan sjuksköterska och patient. Kunskap ihop med erfarenheter gjorde att sjuksköterskorna började reflektera över hur sina underliggande känslor påverkade dem själva samt deras sätt att interagera med patienterna vilket ökade förståelsen för patienterna
Vetenskaplig kvalitet	Grad II (79%) enligt Carlsson och Eiman (2003)

Artikel 7	Information om artikeln
Referens	Seah, X.Y., Tham, X.C., Kamaruzaman, N.R. & Yobas, P. (2018). Nurses' perception of knowledge, attitudes and reported practice towards patients with eating disorders: A concurrent mixed-methods study. <i>Arch Psychiatr Nurs</i> , 32(1), 133–151. https://doi.org/10.1016/j.apnu.2017.11.011
Land	Singapore
Databas	PsycINFO
Syfte	Syftet var att undersöka sjuksköterskors uppfattning av kunskap, attityd och utförandet av omvårdnadsåtgärder mot patienter med ätstörningar vid en ätstörningsenhet
Metod	Mixad kvantitativ och kvalitativ metod. Grounded theory
Urval	I den kvantitativa delen deltog 19 sjuksköterskor och sju av sjuksköterskorna deltog även i den kvalitativa delen. Sjuksköterskor som hade minst sex månaders arbetserfarenhet samt hade arbetat med patienter med ätstörningar i minst tre månader inkluderades i studien. De som hade egna erfarenheter av psykisk sjukdom exkluderades
Datainsamling	Data samlades in med frågeformulär och intervjuer. Frågeformuläret bestod av tre delar med totalt sju frågor och samlade in kvantitativ och kvalitativ information. Semistrukturerade intervjuer ljudinspelades och icke-verbal information antecknades vid sidan av. En pilotstudie utfördes för att säkerställa att intervjufrågorna gav relevanta svar för studiens syfte
Dataanalys	Frågeformulär och intervjuer analyserades med innehållsanalys. Kvantitativa data från frågeformulären kodades och analyserades med IBM's SPSS (version 23). Kendall's Tau rank koefficient, Mann-Whitney U test och Kruskal-Wallis test användes för att jämföra relationen mellan studiens variabler. Kvalitativa data transkriberades ordagrant och kodades
Bortfall	En sjuksköterska skickade inte in frågeformuläret, på grund av personlig anledning. Av de 19 deltagarna tackade 12 deltagare nej till att vidare delta i intervjuer

Resultat/Slutsats	<p>Sjuksköterskorna i studien hade låg kunskap om ätstörningar vilket indikerade på att sjuksköterskor behövde mer kunskap och utbildning kring ätstörningar. Sjuksköterskorna hade negativ inställning gentemot patienter med ätstörningar där känslor som frustration, ilska och utbrändhet nämndes. De negativa känslorna förklarades av patienternas låga följsamhet samt höga risk för återfall i sjukdomen.</p> <p>Sjuksköterskorna upplevde patienterna som manipulativa vilket ihop med de negativa känslorna gentemot patienterna skapade en negativ attityd mot patientgruppen. Den negativa attityden speglade sig i omvårdnaden där sjuksköterskan saknade motivation att vårda patienterna. Sjuksköterskorna var i början osäkra i mötet med patienterna men erfarenhet skapade trygghet och självförtroende hos sjuksköterskorna</p>
Vetenskaplig kvalitet	Grad I (94%) enligt Carlsson och Eiman (2003)

Artikel 8	Information om artikeln
Referens	Wright, K M. & Hacking, S. (2012). An angel on my shoulder: a study of relationships between women with anorexia and healthcare professionals. <i>J Psychiatr Ment Health Nurs</i> , 19(2), 107–115. https://doi.org/10.1111/j.1365-2850.2011.01760.x
Land	England
Databas	PsycINFO
Syfte	Syftet var att beskriva den upplevda erfarenheten av terapeutiska relationer mellan kvinnor med anorexia nervosa och sjukvårdspersonal inom dagvården
Metod	Kvalitativ fenomenologisk hermeneutisk metod
Urval	I studien deltog fem kvinnliga sjuksköterskor varav tre hade vidareutbildning som terapeuter
Datainsamling	Semistrukturerade individuella intervjuer utfördes som fokuserade på den terapeutiska relationen och sjuksköterskans erfarenhet. Deltagaren fick styra intervjun utifrån valda temat samtidigt som intervjuaren ställde följdfrågor om något behövde förtydligas eller gå djupare in på ett ämne. Intervjuerna varade mellan 20–70 minuter och mellan en och tre intervjuer per deltagare utfördes
Dataanalys	Intervjuerna transkriberades och en tematisk analys gjordes för att få fram teman. För att undvika att resultatet färgades av författarens förförståelse utfördes uppföljningsintervjuer som gav deltagarna en chans att bekräfta analysen
Bortfall	Inget bortfall framkom
Resultat/Slutsats	Ur intervjuerna framkom sex betydelsefulla teman 1) <i>äktheten i relationen</i> 2) <i>trygghet</i> 3) <i>externalisering av ätstörningen</i> 4) <i>återhämtning mätt i kilon</i> 5) <i>kraften av hopp och optimism</i> samt 6) <i>användning och acceptans av maternalism i omvårdnaden</i> . För att etablera en terapeutisk relation krävdes egenskaper som genuinitet och transparens, från båda sidorna, samt att miljön upplevdes trygg. För att skapa en förståelse för patienten och sjukdomen fanns det ett behov av att se sjukdomen som en egen entitet som patienten inte hade kontroll över. Patienterna kunde ibland upplevas som provokativa och fientliga i sitt beteende men sjuksköterskorna beskrev sitt yrke med godhet och hoppfullhet. Sjuksköterskorna hade tålamod med patienterna och tron om att ett friskt liv var möjligt. Sjuksköterskor beskrev sin roll med patienterna som moderlig, vilket också bekräftades av patienterna
Vetenskaplig kvalitet	Grad I (91 %) enligt Carlsson och Eiman (2003)

Artikel 9	Information om artikeln
Referens	Wu, W-L. & Chen, S-L. (2021). Nurses' perceptions on and experiences in conflict situations when caring for adolescents with anorexia nervosa: A qualitative study. <i>Int J Ment Health Nurs</i> , 30(1), 1386–1394. https://doi.org/10.1111/inm.12886
Land	Taiwan
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att utforska sjuksköterskors uppfattningar och erfarenheter av svåra situationer vid omvårdnaden av ungdomar med anorexia nervosa vid en allmän barnavdelning
Metod	Kvalitativ explorativ metod
Urval	Inbjudningar skickades ut via brev till sjuksköterskor på ett barnsjukhus i Taiwan. Tio kvinnliga sjuksköterskor anmälde sig frivilligt till studien. Av samtliga sjuksköterskor var två specialistsjuksköterskor. Inklusionskriterierna var sjuksköterskor med minst ett års erfarenhet av arbete på sjukhuset samt ha vårdat minst en ungdom med anorexia nervosa
Datainsamling	Semistrukturerade och djupgående intervjuer. Frågorna som ställdes var relaterade till kunskap och utbildning kring vård av patienter med anorexia, erfarenheter av omvårdnaden och förslag till det medicinska teamet. Intervjuerna varade mellan 45–60 minuter
Dataanalys	Varje intervju spelades in, transkriberades, kodades och analyserades ordagrant innan nästa intervju gjordes på samma sätt. Utifrån återkommande information som berörde ämnet i intervjuerna skapades koder som vidare ledde till teman
Bortfall	Inget bortfall framkom
Resultat/Slutsats	Studien visade på tre huvudteman 1) <i>svårigheter att skapa en terapeutisk relation</i> 2) <i>selektivt fokus</i> samt 3) <i>svårigheter att ändra tankebanorna</i> . Sjuksköterskorna beskrev att patientgruppen var svår att skapa en terapeutisk relation med då de ofta var defensiva samtidigt som läkare använde sig av hot och hårda metoder för att skrämma patienterna. Patienterna upplevdes rigida och likgiltiga i sitt sätt att integrera med sjuksköterskorna. Det andra temat belyste bristen på tid för patienterna och hur sjuksköterskorna upplevde att de inte hade tid att förstå den egentliga orsaken till sjukdomen och fick fokusera på de vitala behoven. Sjuksköterskorna nämnde även bristen på kunskap, hur det fanns en allmänt negativ syn på omvårdnaden av patienter med anorexia nervosa samt ifrågasättande kring sina egna förmågor. Det tredje temat tog upp hur patienterna upplevdes sakna sjukdomsinsikt och därför ansågs vara en svår patientgrupp att arbeta med. Patienterna var ofta intagna mot sin vilja och tog passivt emot vården
Vetenskaplig kvalitet	Grad I (89%) enligt Carlsson och Eiman (2003)